

Bratislavský KURIÉR®

150 000 VÝTLAČKOV

www.bratislavskykurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

**Volby do VÚC,
zoznam zvolených
poslancov**

str. 3

**Ako ďalej s
parkovaním pred
nemocnicami?**

str. 5

**Rozhovor
s opernou
divou Editou
Gruberovou**

str. 6

VIANOČNÉ TRHY OTVORIA BRÁNY UŽ TENTO PIATOK

Vianočné trhy 2009, ktoré sa budú v tomto roku konať od 27. novembra do 23. decembra na Hlavnom a Františkánskom námestí, budú trvať 27 dní. Počas nich si na svoje prídu milovníci dobrého jedla, pitia, ale aj kultúry a zábavy.

Od 12. novembra už stojí na Hlavnom námestí aj 14 metrov vysoký smrek, ktorý Mestské lesy bezplatne získali od Eduarda Pokorného zo Záhorskej Bystrice. Pod touto dominantou bude počas adventného mesiaca predávať 114 úspešných uchádzačov v 107 predajných stánkoch. Z toho bude 41 tzv. gastrostánkov a 28 „klasických“ občerstvovacích stánkov. Ďalších 66 stánkov je určených na predaj vianočných darčiekov. Za symbolické euro na deň bolo prenajatých 6 stánkov pre rôzne dobročinné spoločnosti.

Vianočné trhy sa na bratislavskom Hlavnom námestí uskutočnili po prvý raz v roku 1993, keď sa zástupcovia mesta inšpirovali podobnými aktivitami v Norimbergu, Bruseli, Strasbourgu, či Stuttgarte.

Počas svojej existencie sa stali obľúbeným dôvodom predvianočnej návštevy Bratislavy nielen pre Slovákov, ale aj zahraničných návštevníkov. Trhy si vybudovali povest jedného z najpopulárnejších spoločenských podujatí adventného času v hlavnom meste Slovenska.

(pk)

Novodobé vianočné trhy sa konajú na Hlavnom námestí od roku 1993. V roku 2003 sa rozšírili aj na Františkánske námestie.

BRATISLAVČANMI SÚ UŽ AJ HAVEL, PAMMER A KARDINÁL TOMKO

Václav Havel, Jozef kardinál Tomko a Maximilian Pammer sú novými Bratislavčanmi - čestnými.

Dvaja z nich - český spisovateľ a dramatik, posledný prezident Československa, bývalý prezident Českej a Slovenskej federatívnej republiky a prvý prezident Českej republiky Václav Havel a prvý veľvyslanec Rakúska na Slovensku Maximilian Pammer - si listinu o udelení čestného občianstva z rúk bratislavského primátora Andreja Ďurkovského prebrali osobne. Jozef kardinál Tomko, keďže bol pracovne na Taiwane, za seba do Primaciálneho paláca poslal náhradu.

Havel, Tomko a Pammer sa čestnými Bratislavčanmi stali vďaka mestským poslancom, ktorí ocenili ich prínos a zásluhy v oblasti boja za slobodu, rozvoj demokracie a pomoc pri zapájaní Slovenska do Európy.

Václav Havel v krátkom prejave konštatoval, že vo vládnej a veľkorysej Bratislave prežil so svojimi priateľmi veľa dramatického. Do zvláštneho a svojského moderného veľkomesta, za aké ju považuje, jazdil už pred rokom 1989 a neprestal sem jazdiť dodnes.

„Ocenenie si vážim o to viac, že si ešte viac uvedomujem všetky súvislosti,“ povedal. Dvadsa-

te výročie pádu minulého režimu je podľa neho dobrým podnetom k reflexii a pohľadom späť. „Dôležité je vrátiť ľuďom sebavedomie, ozdravovať ďalej spoločenský systém,“ vyjadril sa český exprezident. „Ide to pomalšie, ako sme predpokladali a očakávali, ale ide to dobrým smerom,“ dodal. Od začiatku si myslel, že predovšetkým v ľuďoch, v nás, sa musí niečo zmeniť, a že to je to najťažšie. „Chce to viac generácií, až nastúpia tí, ktorí doma nezažili lámanie chrbtíc, nevideli pocity strachu.“

(pokračovanie na str. 2)

Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský udelil v stredu 18. novembra čestné občianstvo aj Václavovi Havlovi. foto MK

PAMÄTIHODNOSTI BUDÚ AJ NA INTERNETE

Zoznam pamätihodností na území hlavného mesta, ktorého jednotlivé položky boli schválené miestnymi zastupiteľstvami mestských častí Bratislavy, vyvolal miestami protirečivú diskusiu medzi poslancami mestského parlamentu. Ako uviedla predkladateľka návrhu - predsedníčka Komisie kultúry a ochrany historických pamiatok mestského zastupiteľstva Helena Doktorová (Občiansky klub) - cieľom je oboznámenie obyvateľov Bratislavy i širokej verejnosti s historickými hodnotami a všetkými zaujímavosťami hlavného mesta, ktoré sú hodné pozornosti a ochrany. Podporu materiálu vyjadrila aj Viera Lehoczká (KDH), podľa ktorej je potrebné, aby sa založila takáto tradícia. Štefan Holčík však upozornil, že nie sú stanovené kritériá na určenie pamätihodností, pričom zdôraznil, že pamätihodnosti nemajú žiadnu zákonnú ochranu. Zoznamy s vyše 300 položkami nehnuteľného i hnutelého charakteru predložilo 16 mestských častí - s výnimkou Starého Mesta. Jeho starosta Andrej Petrek (Občiansky klub) vysvetlil, že kým nie je v zákone stanovená ochrana pamätihodností, staromestská samospráva sa bráni vyhlasovaniu pamätihodností. Peter Lenč (KDH) preto navrhol, aby do Zoznamu pamätihodností „bolo zapísané celé Staré Mesto“. Pavol Minárik (bez pp) verí, že Zoznam pamätihodností bude vytvárať aj morálny apel na jednotlivých vlastníkov.

Zoznam bratislavských pamätihodností bude na základe rozhodnutia poslancov viesť a priebežne aktualizovať Mestský ústav ochrany pamiatok. Ešte do Vianoc by mal byť zverejnený aj na webovej stránke Bratislavy.

(rm)

BRATISLAVA MÁ NOVÝCH OBČANOV

(pokračovanie zo str. 1)

Za Jozefa kardinála Tomka podakoval metropolita Bratislavskej arcidiecézy Stanislav Zvolenský. Bratislavu mohol dlho - 23 rokov - pozorovať len z druhého brehu, z rakúskeho Hainburgu. „Rád si spomínam na Kapitúlsku ulicu, Michalskú bránu, dunajské nábrevie,“ odkázal z ďalekého východu Tomko. Na otázku, kam sa spoločnosť posunula za posledných dvadsať rokov, vyslovil Zvolenský názor, že veľmi oceňuje jej túžbu po vnútornom očistení sa. „Je to náročné a robia sa aj chyby.“

Maximilian Pammer sa prítomným v Zrkadlovej sieni prirhovoril slušnou slovenčinou, vôbec pritom neskrýval svoje dojatie. „Prežil som v Bratislave štyri nezabudnuteľné roky, plné náročných a fascinujúcich úloh,“ zaspomínal si na obdobie od 1992 do 1996. Rakúsko podľa neho pred piatimi rokmi privítalo vstup Slovenska do Európskej únie, v ocenení zase vidí slovenskú náklonnosť k svojej vlasti. Vzťahom medzi oboma krajinami sa venuje aj na dôchodku.

Lenka Dávidová

Z NOVEMBROVÉHO ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA BRATISLAVY

Rušná diskusia o Dodatku k Štatútu hlavného mesta, miestami protirečivá debata o pamätihodnostiach na území Bratislavy a pomerne hladké schvaľovanie materiálov súvisiacich s Bratislavskou integrovanou dopravou dominovali sedemhodinovému rokovaciemu zasadaniu mestského parlamentu vo štvrtok 19. novembra. Poslanci schválili aj odpustenie dlhu Devínu, stanovy bratislavského Dopravného podniku a novú Zriaďovaciu listinu príspevkovej organizácie Generálny investor Bratislavy.

O BUDÚCNOSTI PKO SA STÁLE ROKUJE

Rokovanie o budúcnosti bratislavského Parku kultúry a oddychu (PKO) sa opäť posúva. Mestskí poslanci opätovne predĺžili termín platnosti svojho aprílového uznesenia, podľa ktorého mal primátor Andrej Ďurkovič požiadať o zrušenie vydaného búracieho povolenia na budovy v areáli PKO a vykonať všetky potrebné právne kroky na vypovedanie zmluvy o spolupráci s majiteľom pozemkov pod PKO - spoločnosťou Henbury Development. Mal tiež informovať zastupiteľstvo o pláne hlavného mesta v súvislosti s PKO. Uznesenia mal primátor splniť podľa predchádzajúceho rozhodnutia poslancov do konca októbra. Andrej Ďurkovič však pre pokračujúce rokovania s majiteľom pozemkov navrhol termín predĺžiť do konca roka.

MESTO ODPUSTÍ DEVÍNU TAKMER STOTISÍCOVÝ DLH

Starostka Devína Lubica Kolková požiadala o odpustenie dlhu tejto mestskej časti vo výške takmer 100 000 eur (3 milióny korún), čo bola návratná finančná výpomoc, ktorú mesto poskytlo Devínu ešte v roku 2004. Argumentovala, že Devín je od roku 2005 v nútenej správe, je doslova „paralyzovaný“ a Devínčania tým trpia. Miestna samospráva nemá čo predat a nemôže ani nič investovať do rozvoja. Celková zadlženosť Devína predstavuje teraz viac ako 3 milióny eur. Pavol Minárik (bez pp) poznamenal, že bývalé vedenie Devína urobilo „veľký finančný

Postoj primátora Ďurkovského kritizovali najmä Milan Ftáčnik (bez politickej príslušnosti) a Ján Budaj (Demokratická únia). Štefan Holčík (bez pp) navrhol, aby bolo aprílové uznesenie zrušené, pretože bolo prijaté pod tlakom verejnosti. Peter Gandl (Občiansky klub) ho doplnil, že pod tlakom „malej časti verejnosti.“ Návrh však podporilo iba 16 zo 64 prítomných poslancov. Podľa primátora Ďurkovského závisí budúcnosť PKO aj od budúročného rozpočtu mesta, ktorý budú poslanci schvaľovať v decembri.

Hlasovanie - PRÍTOMNÝCH: 61 poslancov, ZA: 47, PROTI: 1, ZDRŽALO SA: 12, NEHLASOVAL: 1.

hazard či dokonca podvod“ a tým dostalo mestskú časť do problémov. Zodpovední by mali byť potrestaní. Za odpustenie dlhu sa prihovarila Gabriela Luptáková (Občiansky klub), podľa ktorej má Devín v dôsledku „nútenej správy“ zviazané ruky. Stanislav Fiala (KDH) podporil odpustenie dlhu ako „prejav dobrej vôle a ústretové gesto“.

Hlasovanie - PRÍTOMNÝCH: 49 poslancov, ZA: 31, PROTI: 1, ZDRŽALO SA: 16 NEHLASOVAL: 1.

VOLBY DO VÚC – v Bratislave zvíťazila pravicová koalícia

Najviac poslancov za SMER-SD, najväčší prepád pre SDKÚ-DS

Prvé kolo regionálnych volieb do samosprávnych krajov prinieslo viacero zaujímavých výsledkov. K tým najsledovanejším určite patria výsledky v našom hlavnom meste. Pravicová koalícia získala väčšinu 26 zo 44 možných mandátov a do krajského parlamentu zasadnú v nasledovnom zložení: SDKÚ-DS 11, KDH 7, SMK 5, OKS 3. Naopak, ľavicová koalícia bude mať v zastupiteľstve 14 kresiel v tomto pomere: SMER-SD 13, LS-HZDS 1. Po jednom poslancovi budú mať OK, MOST-HÍD, SaS a jeden nezávislý.

Čo to znamená z hľadiska vývoja a rozloženia síl? Oproti voľbám v roku 2005 zvýšil Ficov SMER-SD počet poslancov z 8 na 13 a tým sa stal aj najsilnejšou stranou v krajskom parlamente. Okrem Trnavského samosprávneho kraja má taktiež najväčší počet poslancov vo všetkých ostatných krajských zastupiteľstvách. Na prvý pohľad sú výsledky pravice dobré, no najväčší prepád v počte poslancov zaznamenala práve Dzurindova SDKÚ-DS, ktorá oproti roku 2005 stratila v Bratislave až 7 poslancov a je až druhou najsilnejšou v kraji. Po strate mandátu v eurovoľbách (z 3 na 2 poslancov, kde na tretieho jej chýbalo cca 200 hlasov) sa tak opäť ukázalo, že Dzurindove zrušenie takmer celej bratislavskej členskej základne znamenalo pre stranu v tomto regióne výrazné oslabenie pozícií. Naopak, mierny vzostup zaznamenalo KDH, ktoré získalo jedného poslanca k dobru, podobne ako OKS. Na súčasnom stave ostala SMK s 5 poslancami. Pre niekoho je

možno prekvapením výsledok SaS a OK, ktoré taktiež zabodovali a sú v hre.

Ak nazrieme ešte detailnejšie do bratislavských okresov, tak v Starom Meste suverénne zvíťazila Magdaléna Vášáryová (SDKÚ-DS), nasledovaná Ondřejom Dostálom (OKS), ale prekvapujúco bol zvolený aj mladý, ambiciózný starostský poslanec Martin Borguľa (SMER-SD), keď až za ním, na nepostupovom mieste, skončila stála poslankyňa viacerých zastupiteľstiev Marta Černá (NF). V tomto súboji na diaľku išlo aj o konfrontáciu mladej ambicióznosti s dlhoročným poznaním, nakoľko pozoruhodný je vekový rozdiel týchto dvoch kandidátov - 41 rokov.

V Ružinove zvíťazila taktiež suverénne žena. Monika Flašíková-Beňová, ktorá tradične vyhráva volebné súťaže, za ňou skončil starosta tejto mestskej časti Slavomír Drozd (obaja SMER-SD). Za nimi nasleduje vicestarosta Ružinova Dušan Pekár (KDH) a ďalší traja členovia pravicovej koalície.

V tomto okrese zo známejších mien neuspela ani poslankyňa parlamentu Zdenka Kramplová (nezávislá), ale ani bývalí futbalisti Dušan Tittel (ND, SF), Jozef Baroš (OK) či Ján Čapkovič a Jozef Valovič (obaja SNS). Vo Vrakuňi taktiež zvíťazili ženy, ako prvá s veľkým náskokom starostka Alžbeta Ožvaldová (MOST-HÍD) a druhá skončila kandidátka za SMK.

V Novom Meste bolo veľkým prekvapením víťazstvo nezávislého Rudolfa Kusého, ale tiež až tretie miesto úradujúceho starostu Richarda Frimmela (SMER-SD), keď sa medzi nich prekrúžkovala Ružena Apalovičová (KDH). Ani v Novom Meste sa nedarilo „futbalu“. Dušan Galis (SMER-SD), ktorého dochádzka do krajského parlamentu bola viac-menej sporadická, sa do parlamentu opätovne „neprekopal“.

V spoločnom obvode Rača a Vajnory vyhral o 13 hlasov račiansky starosta Ján Zvonár (SMER-SD) a do parlamentu si zasadne aj býva-

SCHVÁLILI CENY LÍSTKOV INTEGROVANEJ DOPRAVY

Bratislavské mestské zastupiteľstvo schválilo ďalšie zásadné materiály pre projekt Bratislavskej integrovanej dopravy (BID) - tarifné podmienky, zaradenie zastávok a železničných staníc do tarifných zón, ceny cestovných lístkov a delenie tržieb medzi jednotlivými dopravcami. Cieľom projektu je umožniť cestovanie v rámci kraja mestskou hromadnou dopravou, medzimestskými autobusmi a regionálnymi vlakmi na jeden cestovný lístok. Zámerom je tiež zvýšiť využívanie hromadnej dopravy na úkor individuálnej.

Podľa poslanca Alexandra Balleka (Občiansky klub), ktorý je zároveň generálnym riaditeľom spoločnosti Bratislavská integrovaná doprava, všetci zapojení prepravcovia (Dopravný podnik Bratislava, Železničná spoločnosť Slovensko, Slovak Lines) majú obavy z prepadu tržieb. Poslanec a predseda predstavenstva DPB Branislav Zahradník (Občiansky klub) uviedol, že mestský prepravca očakáva v tejto súvislosti výpadok 3 až 4 milióny eur, čo zataží mestský rozpočet. Ďalšie náklady budú potrebné na kúpu jednotného tarifného systému a nových moderných predajných automatov. Na tento účel by sa mali využiť aj peniaze z eurofondov.

Poslanci zároveň schválili zoznam 41 zastávok a železničných staníc v Bratislave, 165 v okrese Malacky, 115 v pezinskom okrese, 134 v okrese Senec a 3 v okrese Galanta

do tarifných zón BID. Vlakové linky, ktoré majú byť súčasťou projektu, by mali mať označenie "S". Na cestovanie v hlavnom meste budú môcť cestujúci využívať cestovný lístok City. Cena jednorazového základného lístka na 15 alebo 60 minút by mala byť 0,50 € respektíve 0,70 €. Na cestovanie v rámci kraja by mal slúžiť cestovný lístok Regio v cene od 0,40 € do 2,20 €. Cestovný lístok Kombi, ktorý bude platiť v celom Bratislavskom kraji, vrátane hlavného mesta, by mal stať od 1 € do 2,60 €. Cestujúci budú môcť využívať aj predplatené cestovné lístky. Štandardný sieťový 30-dňový lístok pre hlavné mesto bude stať 20 € a pre celý kraj by mal stať 84 €. Trojmesačná „električka“ v Bratislave bude stať 53,90 € a celoročná 200 €. Predávať sa budú aj Senior karty a turistické cestovné lístky. K dokumentom sa ešte musí vyjadriť zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja.

Hlasovanie (o cenách cestovných lístkov): PRÍTOMNÝCH - 64 poslancov, ZA: 52, PROTI: 0, ZDRŽALO SA: 12.

Hlasovanie (o delení tržieb medzi jednotlivými prepravcami): PRÍTOMNÝCH - 62 poslancov, ZA: 46, PROTI: 0, ZDRŽALO SA: 15, NEHLASOVAL: 1.

(pokračovanie na str. 5)

POROVNANIE ZASTÚPENIA POLITICKÝCH STRÁN V KRAJSKOM PARLAMENTE 2005 - 2009:

	počet poslancov 2005	počet poslancov 2009	rozdiel
SMER-SD	8	13	+5
SDKÚ-DS	18	11	-7
KDH	6	7	+1
SMK	5	5	0
OKS	2	3	+1
SAS	0	1	+1
LS-HZDS	0	1	+1
OK	0	1	+1
MOST-HÍD	0	1	+1

(kr)

O POST PREDSEDU BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZABOJUJÚ PAVOL FREŠO A VLADIMÍR BAJAN

V druhom kole - 28. novembra - sa o hlas od čo najvyššieho počtu voličov budú uchádzať kandidáti s najvyšším počtom platných hlasov - Pavol Frešo (SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS, SaS) a nezávislý Vladimír Bajan, podporovaný však stranami Smer-SD, Ľudová strana-HZDS, Strana zelených Slovenska a Hnutie za demokraciu. Zatiaľ čo Frešo získal 42 794 platných hlasov (41,29 % z počtu platných hlasov odovzdaných pre všetkých kandidátov), Bajanovi ich dalo 30 569 voličov (29,49 %).

Len necelých dvadsať percent voličov - presnejšie 19,46 - sa zúčastnilo v poradí tretích krajských volieb v Bratislavskom kraji. Tým sa síce podarilo poskladať 44-členné zastupiteľstvo, voľbu predsedu vyššieho územného celku si však už túto sobotu podľa očakávania zopakujú. Ani jednému z jedenástich kandidátov na tento post sa totiž nepodarilo dostať absolútnu väčšinu platných

hlasov.

O celkovo 31 kresiel pre hlavné mesto v krajskom zastupiteľstve sa v ôsmich bratislavských obvodoch uchádzalo 322 kandidátov. Desať z nich sa podarilo opätovne „vybojovať“ miesto v krajskom parlamente, 21 zostávajúcich kresiel obsadia noví poslanci. Aj v tomto prípade však ide väčšinou o mená známe buď priamo z komunálnej alebo z vyššej politiky, za všetky stačí spomenúť Magdalénu Vášáryovú, poslankyňu Národnej rady SR a niekdajšiu kandidátku na prezidentku Slovenska, starostu Ružinova Slavomíra Drozda alebo jeho kolegu z Nového Mesta Richarda Frimmela.

Zvyšných trinásť pozícií - namiesto terajších päťdesiatich bude v novom parlamente zasadať 44 poslancov - obsadia víťazi zo zvyšných desiatich obvodov na území regiónu, spadajúcich pod okresy Senec, Pezinok a Malacky.

V prvom kole bola volebná účasť v Bratislavskom kraji 19,46 %.

foto MK

PORADIE KANDIDÁTOV NA ŽUPANA BSK PODĽA PLATNÝCH HLASOV:

Pavol Frešo SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS, SaS	42 794	41,29 %
Vladimír Bajan NEKA	30 569	29,49 %
Branislav Zahradník NEKA	15 422	14,88 %
Róbert Beňo MOST-HÍD	5 276	5,09 %
Jaroslav Paška SNS	4 180	4,03 %
Peter Pilinský SZ	1 861	1,79 %
Miloslav Šimkovič EDS	1 178	1,13 %
Zdenko Marton KSS	943	0,90 %
Martin Halás SDL	636	0,61 %
Mária Bertóková RIS	452	0,43 %
Juraj Janošovský ÚSVIT	330	0,31 %

Do druhého kola volieb župana, ktoré sa uskutočnia 28. novembra postúpili prví dvaja kandidáti.

ZOZNAM ZVOLENÝCH POSLANCOV DO BSK ZA BRATISLAVU:

BA - OBVOD Č. 1 STARÉ MESTO

Magdaléna Vášáryová SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 292
Ondrej Dostál SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	2 928
Martin Borguľa SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	2 310
Marta Černá NF	2 298
Jaroslav Ježek KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	1 518
Miroslava Babčanová HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	1 441

BA - OBVOD Č. 2 RUŽINOV A VRAKUŇA

Monika Flašíková - Beňová SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	4 659
Slavomír Drozd SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	4 456
Dušan Pekár SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	4 318
František Stano SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	4 178
Ivo Nesrovnal SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	4 069
Zuzana Schwartzová SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	4 032
Boris Šramko KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	3 860
Eva Mária Harvanová KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	3 373
Ivan Boháč HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	3 022

BA - OBVOD Č. 3 PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Alžbeta Ožvaldová MOST-HÍD	1383
Olivia Falanga Wurster SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	836
Peter Adamec HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	729
Attila Csontos KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	695
František Dej HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	602

BA - OBVOD Č. 4 NOVÉ MESTO

Rudolf Kusý NEKA	2 728
Ružena Apalovičová SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	2 240
Richard Frimmel SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	2 077
Petra Masáková KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	1 815
Peter Flaškár KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	1 747
Pavol Dubček ND, SF	1 471

BA - OBVOD Č. 5 RAČA A VAJNORY

Ján Zvonár SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	869
Anna Zemanová SaS	856
Juraj Madzin HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	807
Zuzana Dzivjaková KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	773
Jozef Mihál SaS	743

BA - OBVOD Č. 6 KARL. VES, DEVÍN A DEV. NOVÁ VES

Branislav Zahradník OK	2 749
Peter Dubček SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	2 565
Martin Berta SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	2 451
Iveta Hanulíková SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	2 394
Irena Kyrinovičová KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	2 250
Bystrík Hollý KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	1 990
Juraj Petrovič KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	1 944

BA - OBVOD Č. 7 DÚBRAVKA, LAMAČ A ZÁH. BYSTRICA

Martin Zaťovič SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 013
Milan Trstenský SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	2 622
Peter Šramko SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	2 322
Peter Hanulík HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	1 784
Matilda Križanová HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	1 743
Boris Hradecký HZD, ĽS-HZDS, SMER, SZS	1 396

BA - OBVOD Č. 8 PETRŽALKA, ČUNOVO, JAROVCE A RUSOVCE

Milan Ftáčnik SMER, ĽS-HZDS, SZS, HZD	6 080
Ladislav Snopko SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	5 643
František Šebej SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	5 590
Viera Kimerlingová SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	4 195
Iveta Plšeková SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 818
Peter Mach SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 598
Karol Pastor SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 574
Peter Guttman SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS	3 485
Zuzana Martináková ND, SF	3 396
Ludovít Hanák KDH, OKS, SDKÚ-DS, SMK-MKP	3 162
Marian Grexa SaS	2 676

(pod čiarou sú mená prvých neúspešných kandidátov - náhradníkov)

ZAHRADNÍK ODPORUČA BAJANA

Nezávislosť a kompetentnosť Vladimíra Bajana, jedného z dvoch kandidátov na post predsedu Bratislavského samosprávneho kraja, označil neúspešný kandidát na ten istý post Branislav Zahradník za dôvod, prečo ho podporí v druhom kole krajských volieb.

To isté odporučil svojim voličom, ktorí mu v prvom kole dali 15 422 hlasov. O priazeň voličov zabojuje v 2. kole 28. novembra Vladimír Bajan (nezávislý kandidát s podporou SMER-SD, ĽS-HZDS, SZS a HZD) s víťazom prvého kola - Pavlom Frešom (SDKÚ-DS, KDH, SMK-MKP, OKS, SaS).

Poznám obidvoch kandidátov, k Vladimírovi Bajanovi mám z hľadiska hodnôt bližšie. „Postupuje síce z druhého miesta, má však podľa mňa väčšiu šancu. Pokračoval by v tom, s čím začal. Okrem toho, kvalitná výkonu služieb podľa mňa žiadnu farbu nemá. Pavol Frešo je pre mňa nedôveryhodný už preto, že sa spolupodieľal na mojom vylúčení z SDKÚ-DS pre rozdielnosť názorov,“ konštatoval Zahradník, ktorý v prvom kole volieb skončil na treťom mieste. Od začiatku mu vraj bolo jasné, že keby sa k niekomu z prvých dvoch pripojil, bol by to pre neho silný argument. „Pavol Frešo ma neoslivil, záujem o hlasy mojich voličov nemá,“ myslí si Zahradník. „Stavil na straníckosť, na to, že kohokoľvek silná strana postaví, ten môže prejsť.“

Ako prišlo k tejto spolupráci, oznámil na tlačovej konferencii aj Vladimír Bajan. „Poznáme sa zo zastupiteľstva, vieme sa v niečom stotožniť. Rovnako ako ja, kandidoval ako nezávislý, viedol korektnú kampaň. Straníckosť mi je vzdialená,“ vysvetlil Bajan, prečo prišlo k spolupráci so Zahradníkom.

(ld)

VOLEBNÉ PERLIČKY

● „O Bratislavskom samosprávnom kraji neviem nič. Vlastne viem, čo tam majú za kompetencie, ale inak nič. Vôbec si nerobí reklamu, zodpovední by mali prehodnotiť spôsob, akým sa prezentujú navonok,“ ozvalo sa ešte večer pred krajskými voľbami od jedného zo stolov v reštaurácii na Námestí SNP v Starom Meste.

● Na niektorých miestach Petržalky bolo zaujímavé sledovať, ako sa do volebných miestností presúvajú starší ľudia s barlamami alebo na invalidných vozíkoch, zatiaľ čo mladí postávali bokom, trkotali v hlúčkoch, za plentu sa nechystali ani náhodou. Pred Základnou školou na Dudovej 2 to okomentoval aj jeden z odchádzajúcich voličov, ktorý chvíľku sledoval staršiu pani, stúpajúcu s problémami po schodoch, kde ju čakal manžel v podobnom veku. „Je paradoxné, že mladým ľuďom nezáleží na budúcnosti, veľa som ich tu nestrelo. Nevieť si to vysvetliť.“

● Iný pán sa stretol s prípadom, že niekto nevedel, že župan a predseda vyššieho územného celku je jedna a tá istá pozícia, že sa o ňu uchádzajú tí istí kandidáti. „Ten pán hľadal zoznam kandidátov na post župana, dožadoval sa ďalšieho papiera, prišlo mi to absurdné. To svedčí o tom, aká slabá bola predvolebná kampaň, plná nič nehovoriacich bilbordov a prázdnych sloganov. Toto by sa malo zmeniť, aby voliči konečne pochopili, že komunálne voľby sa ich nakoniec dotýkajú viac ako parlamentné, viac ovplyvnia ich každodenný život.“

(ld)

ODHALENÉ SRDCE PRIPOMENULO PÁD TOTALITY

Desiatky bleskov osvetľovali Hviezdoslavovo námestie, keď sa pred historickou budovou Slovenského národného divadla otvárala obrovská skatula ukrývajúca drôtené Srdce Európy. Bratislavčania si vo veľkom fotili svoj predvianočný darček. Zväčšenú repliku pôvodného diela výtvarníka Daniela Brunovského dostali pri príležitosti 20. výročia osláv Novembra '89, keď totalitný režim vystriedal demokratický.

To pôvodné z Devína odniesla povodeň. Zaujímavosťou toho aktuálneho je skutočnosť, že drôt, z ktorého je zhotovené, bol kedysi súčasťou nenávidenej štátnej hranice, ktorá Slovensko oddeľovala od slobodných krajín, ležiacich západnejším smerom.

Slávnostné odhalenie si užíli tak detičky v kočíkoch, ktoré sa tešili z rozžiareného srdca ako takého, ako aj starší ľudia, ktorí v neslobode prežili dlhých štyridsať rokov. Sem tam niekto zakašľal, sem tam si niekto odbehol kúpiť varenú kukuricu, pečené gaštany alebo zemiaky rozvonievajúce z neďalekých stánkov. „Škoda, že tu to srdce nezostane natrvalo, bolo by to dobré miesto na stretávanie sa,“ zažalala si nahlas mladá slečna, keď po-

čula, ako si niekto kúsok od nej práve takéto stretnutie dohoduje. Zatiaľ čo na veľkoplošnej obrazovke svietila rozlúčková vetička „Súduhovia, zbohom“ a kladivo s kosákom ako zákazová značka, prihovorili sa postupne davu Bratislavčanov na popud Ladislava Snopka s mikrofónom primátor Andrej Ďurkovič, za niekdajších študentských revolucionárov Zuzana Mistríková a Filip Vagač, bývalý disident Ján Čarnogurský, jeden zo spoluzakladateľov Verejnosti proti násiliu Martin Bútora. „Trasie sa mi hlas,“ priznal Ďurkovič na začiatku svojho prejavu. S ďalšími rečníkmi hovorili o pamätnej demonštrácii na Hviezdoslavovom námestí v roku 1989, o tom, čo sa dialo, keď sa Bratislavčania dozvedeli o udalostiach v Prahe, o prvých cestách do Hainburgu a Viedne, blízkyh a dovedy neuveriteľne vzdialených miest. Padali vety o tom, že ešte nič nie je definitívne vybojované, že sa ešte stále bojuje a bojovať bude. O možnostiach voľne sa pohybovať a ukazovať okolité-

Srdce Európy je zhotovené z drôtu z kedysi najstráženejšej štátnej hranice.

mu svetu svoje otvorené srdcia. Kto chcel, mohol si v rámci spomínania zapáliť sviečku.

Na Devín sa nové Srdce Európy vráti 10. decembra, pres-

ne dvadsať rokov po tom, čo tam popri symbolickom strihaní drôteného plotu nainštalovali to pôvodné.

(ld)

VÄČŠÍ VÝBER ALEBO POCHYBNÝ EXPERIMENT?

Školská dochádzka je na Slovensku povinná už od čias Márie Terézie. Väčšina rodičov nemá problém súhlasiť s tým, že vzdelávanie je užitočné, líšia sa však názory na to, čo a ako by sa mali ich deti v škole učiť. Našťastie žijeme už zopár rokov v demokratickej spoločnosti, ktorá uznáva právo rodiča na slobodnú voľbu školy pre svoje dieťa.

Kritériá, ktorými sa ľudia vo výbere školy riadia, sú rôzne. Niektorí dajú dieťa jednoducho do školy najbližšej k svojmu bydlisku, aby mu zjednodušil dochádzanie do školy a aby malo v okolí domu kamarátov. Iní si dávajú záležať na dobrom mene a úrovni školy s dôrazom na výučbu cudzích jazykov, pretože chcú svojmu potomkovi uľahčiť cestu ku kvalitnému ďalšiemu vzdelávaniu. Preto hľadajú takú alternatívu k bežným školám, ktorá je zameraná na vysoký výkon a úspech. Od pedagógov aj svojich detí očakávajú výsledky na úrovni.

Ďalší zase chcú takú školu, do ktorej by deti ráno rady vstávali. Hľadajú menej stresu, menej tlaku na výkon, menej drilu, viac tvorivosti, individuálny prístup. A pretože vedia, že štátne školy, kde je v triedach veľký počet žiakov, učiteľom neumožňujú venovať sa deťom jednotlivo a podľa ich potrieb, volia menšie súkromné školy, ktoré túto požiadavku spĺňajú. Väčšinou sa zaujímajú o to, čo a ako sa ich deti v škole učia, vítajú častejšie konzultácie s učiteľom a chcú, aby sa ich dieťa rozvíjalo v škole aj po iných stránkach ako vedomostnej. Preto často volia alternatívne pedagogické smery, ktoré im takéto podmienky ponúkajú. U-

nás sú najznámejšími alternatívami waldorfská a montessori pedagogika.

Búrlivá diskusia okolo alternatívnych škôl

Legitimitu alternatívnych škôl však spochybňujú niektorí odborníci, rodičia aj médiá. Psychológovia varujú, že menej tlaku na výkon, voľnejšie pravidlá a príliš veľa priestoru pre individuálne potreby nepripravia deti na svet, ktorý ich očakáva za dverami školy. Pedagógovia hovoria, že netreba zľavovať z požiadaviek na výkon detí, pretože odborné materiály aj dlhoročná prax dokazujú, že priemerné dieťa musí učivo a spôsob jeho podania v bežnej škole bez väčších problémov zvládnuť a mákšie kritéria neprivyknú deti na fakt, že povinnosti si treba plniť.

Rodičia, ktorí uprednostňujú alternatívy, sú však zväčša presvedčení o správnosti svojho výberu. „Lucka chodila do štátnej školy 4 mesiace. Úplne prestala hovoriť, usmievať sa, stratila všetko sebavedomie,“ hovorí mama žiačky waldorfskej školy v Bratislave. „Učila sa možno viac a rýchlejšie, ako vo waldorfskej škole, ale to nepovažujem za najdôležitejšie. Dnes je z nej mladá sebavedomá dáma, má prehľad o svete, vystupuje pred 100-členným publikom v rôznych divadelných hrách. Učí sa výborne, úlohy si robí úplne sama, ak niečo nevie, nemá strach opýtať sa učiteľa.“

Negatívne názory odborníkov výdatne podporené príbehmi niekoľkých mamičiek, ktoré svoje deti z waldorfskej školy odvieďli, však vyvolali sériu

Prvá škola waldorfského typu na Slovensku vznikla v Bratislave v júli 2001.

nepriaznivo naladených článkov a reportáží. Boli plné šokujúcich odhalení: deti sa učia v škole nebezpečné nezmysly, ich vedomosti sú katastrofálne, zmysel pre povinnosti nulový, sú duševne lenivé a dokonca sa odcudzujú svojim rodičom. Objavili sa v nich aj tvrdenia, že alternatívne školy sa dopúšťajú nebezpečnej manipulácie s detskou dušou a že waldorfské školy majú sektárske pozadie.

„Vyprosujem si, aby ma niekto označoval za sektára a prostredníctvom médií šíril nezmysly o tomto type vzdelávania,“ rozhorčuje sa na blogu denníka Sme Zuzana Roy, jedna z tých rodičov, ktorí sú s waldorfskou ško-

lou v Bratislave spokojní. K vzdelávacím výsledkom podotýka: „My, rodičia, sme boli vopred informovaní akým spôsobom budú deti vyučované, vieme, že idú pomalšie ako v bežnej škole, že sa pracuje s fantáziou a deťom sa vysvetľujú javy spôsobom, ktorý je blízky ich predstavivosti. Ide sa pomalšie, ale keď sme trpezliví, výsledky vidíme.“

Aj u našich západných susedov sa objavili podobné prípady. „Myslím, že takéto obvinenia vychádzajú z nepochopenia vecí,“ hovorí členka Rady asociácie waldorfských škôl v ČR Kateřina Kozlová. „Kritika prichádzala väčšinou od netrpezlivých rodičov, ktorí neustále porovná-

vali vedomosti svojich detí s deťmi z obyčajných škôl. A pretože náš prístup k vzdelávaniu detí v najnižších ročníkoch je skutočne iný, rozdiely prirodzene sú. Som presvedčená, že aj preto treba verejnosť otvorene informovať o tom, ako je postavený náš vzdelávací program.“

Na Slovensku je zatiaľ waldorfská pedagogika v horšej pozícii ako v okolitých krajinách. Existuje tu len jedna škola, zatiaľ v štádiu experimentálneho overovania. Dostanú aj slovenskí rodičia širšie možnosti výberu, alebo opäť niekto rozhodne za nich?

Mona Gáliková

PLATENÉ PARKOVANIE PRED NEMOCNICAMI?

Chodte sa dobre popozerať na Antolskú a uvidíte, čo je to poriadny stres - ozval sa nám v telefóne poriadne nazlostý mužský hlas a už iba dodal, že ľudia sú bezohľadní a obslužné priestory pred nemocnicou si pomýlili s parkoviskom.

Do nemocníc na Kramáre, Ružinova či Petržalky chodia denne stovky chorých ľudí. Nielen z Bratislavy, ale zo všetkých slovenských miest. Pochopiteľne, väčšinou prichádzajú autom. A nastáva problém – kde zaparkovať svoje auto. Jozef je z Trenčína, a keďže na Kramáre chodí pravidelne na kontroly, má už dosť skúseností. „Vždy keď prideme po ôsmej, už je parkovisko beznádejne plné. Myslím si, že na takýto veľký špitál je miest veľmi málo. Nečudujem sa, že mnohí zaparkujú aj na chodníku. Nemám inú možnosť, nevládzem chodiť a hľadať nejaký lepší flek.“ Verejným parkoviskom sú iba okraje ciest, všetky parkovacie plochy v okolí sú v súkromných rukách a teda spolplatnené. Podľa našich informácií pacienti za ne platia 50 centov za každú začatú polhodinu.

„Parkovacie plochy od cesty nie sú v našom vlastníctve, vytváranie regulovaných parkovísk vytvára totálny chaos - vid' zriadenie parkovísk pri DsFNsP a SZÚ, keď autá čakajúce pred rampou bránia prejazdnosti vozidiel na ceste. Ohrozujú aj prejazdnosť RZP. Problém je možné riešiť iba v dolnej časti pozemkov pod nemocnicou, toto riešenie je však mimoriadne nákladné a stavebne zdĺhavé. Bolo by to však aj dosť nepohodlné, pretože vzdialenosť miestami dosahuje až 400 m. V situácii, v ktorej sa nachádzame, smerujeme všetky finančné zdroje do miezd, odvodov, opráv a technológií,“ vraví hovorkyňa Fakultnej nemocnice Rút Geržová.

V čase, keď sa stavala nemocnica na Kramároch sa ani vo sne nepredpokladal taký motoristický boom, ako sa prejavuje v posledných rokoch. Vedenie nemocnice hľadá možnosti ako traumatizujúcu situáciu riešiť. „Samí pociťujeme potrebu rozšíriť parkovacie miesta pre zamestnancov aj pacientov. Napriek tomu, že priestor v areáli by sa na nové parkovisko našiel, naša snaha je limitovaná finančnými prostriedkami, ktorých, žiaľ, je nedostatok,“ dodáva Geržová.

Ani mesto nemá príliš veľa možností. Parkovanie v okolí akejkoľvek budovy – teda aj nemoc-

Nič iné ako riskovať papuču návštevníkom „Antolskej“ neostáva.

foto MK

ničnej – si musí zabezpečiť vlastníka budovy. „Už sa mi stalo, že mi auto odtiahli. A problémy mal aj taxikár, na ktorého som čakala – vraj tam nemôže stať. Ibaže ja som mala barle, takže som nastupovala dlhšie, než sa policajtom páčilo,“ hovorí o svojich skúsenostiach pani Zdena. Pristavila sa pri nás aj mladá mamička vo vysokom štádiu tehotenstva s trojročnou dcérou. „Viem, že riskujem, keď parkujem na chodníku, ale nemám to ako inak zariadiť. A MHD sa mi cestuje teraz už veľmi ťažko.“ Napokon mala šťastie, uvoľnilo sa miesto celkom blízko pri vchode do areálu. Ešte sme sa pristavili pri sympatickom vodičovi sanitky, ktorý sa sťažoval aj na nedisciplinovaných pacientov, ktorí často zaparkujú bezohľadne a sanitke blokujú cestu. „Záchranári potom majú čo robiť, aby sa dostali na príjem alebo výjazd.“

Každé parkovanie na miestach, kde je státie alebo zastavenie zakázané, je priestupok. A tak policajti konajú. Na ich rozhodnutie je, či zaparkované auto dostane iba „papuču“ alebo ho odtiahnu. Mladého policajta Petra hnevá, že pacienti na Kramároch často parkujú na chodníkoch a nevyužívajú parkovisko pred ministerstvom zdravotníctva, za ktoré sa však platí.

KAPACITY NESTAČIA

Tak ako v celom meste, aj pri

nemocniciach je parkovanie viac ako problematické. Miest je málo, no často aj samotní pacienti nerešpektujú značenie a komplikujú príjazdy sanitkám. Takéto skúsenosti mali aj v Petržalke. Hoci tunajšie parkovisko má slušnú kapacitu, dokonca je dvojúrovňové. „Všetko by bolo dobré, keby sa tu nerozmohli parkujúci sídlitania,“ vraví pán Juraj. „Parkovisko má slúžiť počas dňa pacientom a nie zamestnancom niektorých prevádzok. Potom zbytočne vznikajú trenice. Ale aj chorí sú niekedy bezohľadní, najradšej by zaparkovali auto celkom pri vchode do špitála. Vodiči sanitiek musia byť priam kaskadéri,“ dodáva.

V Nemocnici sv. Cyrila a Metoda na Antolskej ulici je situácia podstatne lepšia ako na Kramároch. Nemocnicu stavali v čase, keď sa rávalo s tým, že pacienti budú prichádzať do nemocnice na autách, a tak sú tam veľké parkoviská. „Žiaľ, ani tu projektanti nemohli rátať s takým rozvojom dopravy, ako sme toho svedkami v posledných rokoch. Priestor pred nemocnicou je ohraničený z troch strán vozovkou, resp. kanálom. Do budúcnosti sa ráta s rekonštrukciou parkovísk, možno pribudne niekoľko parkovacích miest. Jednou z možností je prenajatie parkovísk profesionálnej firme, a vtedy by parkovacie miesta boli spolplatnené, informuje nás Rut Geržová.

RUŽINOVSKÉ PERIPETIE

Vybrali sme sa sem okolo obeida a to už boli všetky priestory pred nemocnicou plné. Aj tie v okolí sa zaplňali. V blízkosti nemocnice je mnoho firiem a inštitúcií, a tak veľké plochy už zrána obsadia aj ich zamestnanci. „Je tu aj zákaz vjazdu, ale mnohí to, žiaľ, nerešpektujú. Tu budeme musieť riešiť celú dopravnú situáciu pred budovou, vrátane parkovania pacientov,“ vraví Geržová. Podľa niektorých informácií prebieha už výberové konanie na firmu, ktorá by mala prenajímať parkovacie plochy pred nemocnicou, pravda za poplatok. „Je to absurdné, aby sme si mali platiť. Som chorá, musím sem chodiť 3-krát do týždňa, tak mi to treba asi osladiť,“ hnevá sa matka dvoch detí. Podobne sa vyslovili aj ďalší. Myslia si, že pacienti by malo byť parkovanie bezplatné, obyvatelia z okolitých domov či zamestnanci firiem by si mali platiť. Zamestnanci berú podnikové (a teda aj nemocničné) parkovisko ako samozrejmosť, ako dôkaz, že o nich zamestnávateľ stojí. A to isté platí aj o pacientoch – teda záchranárov nemocnice. Ak chce niekto z týchto plôch vybrať peniaze, je to možné. Napokon už starí Rimania vaveli, že peniaze nesmrdia, keď cisár začal vyberať daň zo záchodov.

Eleonóra Bujačková

NOVEMBROVÉ MESTSKÉ ZASTUPITELSTVO

(pokračovanie zo str. 2)

MESTO NEZVERÍ RUŽINOVU POZEMKY POD PARKOM ANDREJA HLINKU

Samospráva Ružinova požiadala o zverenie pozemkov s výmerou takmer 32 000 štvorcových metrov pod parkom Andreja Hlinku. Dôvodom je jej záujem park revitalizovať a ako uviedol starosta Slavomír Drozd (SMER-SD) „chcú do parku vrátiť život“. V rámci rekonštrukcie by mali napríklad opraviť chodníky, vymeniť lavičky a zrevitalizovať zeleň. Pribudnúť by tam podľa ružinovskej samosprávy mohli aj letná čítareň či kaviareň. Viacerým poslancom chýbali podrobnejšie informácie o tomto projekte. Valentín Mikuš (Občiansky klub) v diskusii uviedol, že mestská časť môže park revitalizovať aj bez toho, aby mala zverené pozemky. Park totiž chce zrekonštruovať z vlastných prostriedkov, nie z fondov Európskej únie. Podľa Štefana Holčíka ide o „najlepšie riešenie moderný park v Bratislave“. Ružinovský starosta Drozd informoval, že miestna samospráva sa bude snažiť získať aj prostriedky z eurofondov.

DODATOK ŠTATÚTU BRATISLAVY SCHVÁLILI

Mestské zastupiteľstvo drvivou väčšinou schválilo Dodatok číslo 3 Štatútu hlavného mesta Bratislavy. Podnetom na jeho prijatie bola najmä minuloročná novela zákona o Bratislave. Počas dvojhodinovej rozpravy sa diskutovalo najmä o kompetenciách hlavného mesta a mestských častí a samozrejme o peniazoch. Mestský parlament neakceptoval viaceré pripomienky mestských častí - išlo o podnety v oblastiach nakladania s komunálnym odpadom, zásobovania vodou a nakladania s odpadovými vodami, ale aj v oblasti školstva. Naopak, dohoda bola dosiahnutá v oblasti sociálnych vecí. Zapracovaná do materiálu bola aj požiadavka, aby príspevok z rozpočtu pre malé mestské časti (Čunovo, Devín, Jarovce, Lamač, Rusovce, Vajnory a Záhorská Bystrica) dosiahol každý rok minimálne tri percentá z celkovej prerozdelennej sumy, pričom konkrétnu výšku príspevku určí mestské zastupiteľstvo pri schvaľovaní rozpočtu na daný rok.

Výnos dane z nehnuteľností si mesto a mestské časti budú deliť v pomere 50:50 a podiel na dani z príjmov fyzických osôb v pomere 68 percent pre hlavné mesto a 32 percent pre mestské časti. Keďže k tretiemu Dodatku Štatútu hlavného mesta Bratislavy sa negatívne vyjadrilo 12 zo 17 miestnych zastupiteľstiev mestských častí, na jeho schválenie bola potrebná trojpäťtinová väčšina zo všetkých poslancov.

(rm)

Na Kramároch je prebiehanie pacientov k svojim vozidlám bežnou praxou.

V Ružinove zaberajú parkovacie plochy hlavne zamestnanci okolitých firiem.

BRATISLAVSKÉ
HUDOBNE SLÁVNOSTI

45. ročník

20. 11. – 6. 12. 2009

- 23. novembra** - Philharmonia Orchestra, Lorin Maazel (19.30, hist. budova SND)
- 24. novembra** – „Slovenské spevy“ (17.00, Zrkadlová sieň, Primaciálny palác)
- 24. novembra** – Maďarský národný filharmonický orchester, Zoltán Kocsis (19.30, hist. budova SND)
- 25. novembra** – Symfonický orchester Norrköping, Alan Buribayev, Patrícia Bretas (19.30, hist. budova SND)
- 26. novembra** – Klavírny recitál, Martin Levický (17.00, dvorana VŠMU)
- 26. novembra** – Hommage à Hummel (19.30, hist. budova SND)
- 27. novembra** – Medzinárodná tribúna mladých interpretov, NEW TALENT 2009 – Cena Nadácie SPP, 1. komorný koncert / semifinále súťaže (17.00, 20.00 dvorana VŠMU)
- 27. novembra** – Lahti Symphony Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, Pekka Kuusisto (19.30, hist. budova SND)
- 28. novembra** - Sergio & Odair Assad (16.00, Zrkadlová sieň, Primaciálny palác)
- 29. novembra** – České noneto (16.00, Zrkadlová sieň, Primaciálny palác)
- 29. novembra** – Slovenská filharmónia, Andrew Parrott, Ian Yungwook Yoo, Katarína Štúrová (19.30, hist. budova SND)
- 30. novembra** - Medzinárodná tribúna mladých interpretov, NEW TALENT 2009 – Cena Nadácie SPP (20.00, veľké koncertné štúdio SRO)
- 1. decembra** – Drážďanská filharmónia, Rafael Frühbeck de Burgos, Vadim Gluzman (19.30, hist. budova SND)
- 2. decembra** – Komorný orchester Franz Liszt, János Rolla (19.30, Moyzesova sieň)
- 3. decembra** – Quasars Ensemble, Ivan Buffa (17.00, Moyzesova sieň)
- 3. decembra** - Klavírny recitál, Piotr Anderszewski (20.00, Moyzesova sieň)
- 4. decembra** – Klavírny recitál, Magdaléna Bajuszová (17.00, dvorana VŠMU)
- 5. decembra** – WDR Rundfunkorchester Kolín, Marcus Bosch, Jakub Čížmarovič (19.30, hist. budova SND)
- 6. decembra** - Záverečný koncert 45. ročníka BHS (19.30, hist. budova SND)

OPERA JE MÔJ ŽIVOT

Sopranistka Edita Gruberova sa narodila 23. decembra 1946 v Rači. Chodila do rozhlasového zboru, jej prvým učiteľom hudby bol evanjelický pastor dr. Július Janko, ktorý ju pripravil na konzervatórium, kde ju prijali do triedy Márie Medveckej. Tá ju priviedla k absolútoriu a urobila z nej Kráľovnú noci, ako vravieva sama pani Gruberova. Debutovala v roku 1968 v úlohe Rosiny v opere Barbier zo Sevilly.

Svoj prvý angažmán získala v Banskej Bystrici a v priebehu dvoch rokov spievala Violettu, Rosinu, Gildu, Zuzu v Cikkerovom Jánošíkovi, Lízu v My fair lady, Amarilis v Erindovi a všetky tri ženské postavy v Hoffmannových poviedkach. Zlomom v kariére bol rok 1969, keď jej Melánia Kušnírová zo Slovenskej filharmónie sprostredkovala predspevanie vo Viedenskej štátnej opere. „Tým sa vlastne všetko dostalo do pohybu,“ vraví Gruberova

Vo vysokom stupni tehotenstva, s ťažkou chorou matkou v roku 1971 emigrovala a stala sa sólistkou vo Viedenskej opere. Doma sa na takmer dve desaťročia stala nežiadúcou osobou. Jej medzinárodná kariéra ako koloratúrnej speváčky, predovšetkým v belkantovom odbore, sa začala v roku 1974, keď úspešne spievala Kráľovnú noci v Glyndebourne (Spojené kráľovstvo) a o rok neskôr v Salzburgu. Nasledovali vystúpenia v newyorskej Metropolitan Opera, Milánskej La Scale, v Royal Opera House v Londýne, v parížskej Národnej opere, bavorskej Štátnej opere a v rade ďalších. Je čestnou členkou Viedenskej štátnej opery. Edita Gruberova je dnes nielen najslávnejšou slovenskou opernou speváčkou, ale je jednou z najslávnejších interpretok Mozartovej hudby na svete.

KRÁLOVNÁ
BELKANTA Z RAČE

Uplynulý piatok zažiarila operná diva v historickej budove SND, kde otvorila tohtoročné Bratislavské hudobné slávnosti. Od nežnej revolúcie vo vlasti koncertovala len párkrát. Čo v takýchto chvíľach prežíva? „Je to pre mňa zaväzujúce. Napätie, moja zvedavosť, ale i zvedavosť publika sú väčšie, keď spievam na miestach, kde nevystupujem často. Stupňuje sa to aj tým, že sú to moji krajanovia, a že som tu doma. Je to pre mňa zázrak, že sa sem opäť môžem vracat bez obáv. Je to neopísateľný pocit. Vždy si to vychutnávam a vždy si znovu opakujem, že je to pravda, že je to zázrak,“ vraví.

Vyrastala v Rači, a tak nás zaujímal, ako si spomína na detské a dievčenské roky. „To je už dávno, dnes to všetko vnímam inak. Ale detstvo je vždy krásne dobrodružstvo, hľadanie, poznávanie. Už od dvanástich rokov som sa však naplno venovala hudbe. Precitovala ju, hudba ma fascinovala, unášala do sveta tajomna a fantázie. Účinkovala som v detskom zbore, neskôr v Lúčnici. To boli roky, ktoré boli naozaj výnimočné, tak ako

Edita Gruberova vystúpila v SND po 41 rokoch.

foto MK

každé detstvo. Hudba bola moja vášeň, môj svet. Spev bol mojou najmilšou činnosťou.“

Už po prvých predstaveniach na svetových javiskách sa kritici zhodovali v názore, že jej hlas je prírodným úkazom, no na druhej strane jej výkon nie je len výsledkom vysokého technického majstrovstva, je aj pečatou vrúcne prežitého, muzikantsky tvorivého prístupu. Ako je spokojná s prívlastkom „kráľovná belkanta“? „Je to záväzok, ale aj hľadanie repertoára. Mám veľký rešpekt pred skvelými autormi. Dovolila som si zasadiť na trón opernej tvorby a teším sa sama na seba, čo si s tým počnem. Do tohto stavu sa musí človek dopracovať. Životnými vrcholmi i pádmi. Musela som dozrieť ľudsky i profesionálne.“

V súčasnosti Edita Gruberova vystupuje na scénach svetových opier menej ako kedysi, ale záujem o ňu neklesá. Práve naopak. Rovnako, ako o nahrávky jej najslávnejších úloh, či hostovania v rámci najrozličnejších festivalov. Sama ale priznáva, že v poslednom období dáva pred scénickým našťudovaním opery prednosť jej koncertnému uvedeniu. „Áno, viac si užívam pri koncerte, mám pocit, že som k môjmu divákovi bližšie. Keď ste v kostýme veľkolepej historickej postavy, primerane som nalíčená, premieňam sa na postavu a divák možno odpustí aj drobné zaváhania. Prijíma rôzne vnemy. Ale pri koncertnom prevedení všetky tieto pomôcky odpadajú. O to väčšou výzvou je len hlasom vyprovokovať, aby ma vnímali ako postavu, ktorú stvárnim,“ vraví Gruberova.

Dnes už na všetky niekdajšie príkoria zabudla. Uživa si každý návrat domov, do Bratislavy. „Rada sem chodím. Prejsť sa po uliciach, zaspomínať si na všetko, čo som tu počas prvých dvadsiatich štyroch rokov svojho života prežila – a zároveň zistiť, čo všetko sa tu zmenilo. Veľmi sa teším, ako sa zmenilo najmä Staré Mesto, ako opekneli jeho uličky. Celá Bratislava získala kraj-

ší vzhľad, cítiť tu ten istý dych Európy, ako kdekoľvek inde. Bratislavu stále nosím v srdiečku.“

RECEPT NA JEDINEČNOSŤ - DISCIPLÍNA

Edita Gruberova je dnes jednou z najvýznamnejších kapitoliek dejín romantického belkanta v 20. storočí. Jej zásluhy o renesanciu tvorby tohto obdobia operných dejín sú merateľné iba s málokým. Dokazuje životnosť a dramatickú pútavosť sérií Donizettiho a Belliniho aj v ére počítačov. Výnimočná interpretka, skvelý človek. A aký je jej recept? „Predovšetkým disciplína, zodpovednosť voči divákovi i sebe samej, a samozrejme, aj životospráva. O hlasivky sa treba starať a hýčkať si ich.... Hudba má neuveriteľnú schopnosť, pomáha, teší, prihovára sa nám. Nemali by sme na to zabúdať.“ Priznáva, že keď pred rokmi opúšťala rodné mesto, nebolo jej všetko jedno. „Keď som začínala neovládala som dobre reč, to je značný hendikep. Bojovala som aj s túžbou po domove. Je úžasné, čo odštartoval november 1989. Vďaka vám za to... Keď sa dnes prechádzam po historickej budove SND, je to neuveriteľný pocit. Tu som pred 41 rokmi ako mladá speváčka po prvýkrát vystupovala, teraz sa sem vraciam a cítim isté zadostučinenie. Je to silná emotívna skutočnosť a cítim dojatie, pokoru i hrdosť. Emocionálne ma to naplnia, užívam si to... po týchto schodoch som behala ako 22-ročná a teraz si to znovu užívam. Je to úžasne – ten kruh sa uzavrel.“

Usilujeme sa zistiť, ktorá postava je jej najmilšia? „Vždy tá, ktorú spievam, lebo spievam len tie, čo milujem. Momentálne je to Norma Vincenza Belliniho. Mám veľký rešpekt pred touto postavou. Treba stvárniť každý tón, naplniť ho emóciami. Do partitúry som vstúpila prvý raz pred deviatimi rokmi. A odvtedy sa moja Norma stále vyvíja,“ smeje sa pani Edita.

BUĎTE HRDÍ
NA SVOJE MESTO

A čo by Edita Gruberova žiadala všetkým Bratislavčanom? „Želám im len všetko dobré, aby neustávali a pokračovali v skrášovaní mesta, aby nezabúdali ani na kultúru. Chodievajte do divadla, opery, baletu, tam nájdete pohodu. Buďte hrdí na svoje mesto. Bratislava je síce malá, ale má sa čím chváliť – vždy sme boli pohostinní a srdeční, tak na to nezabúdajte.“

Nedá nám a pridávame ešte poslednú otázku. Keď ste pred rokom zavítali na vinobranie, celkom ste si vychutnávali atmosféru. Aký je váš vzťah k vínu? „Vyrastala som v Rači – to hovorí samo za seba. Je to vinohradnícka oblasť, už ako malá som vari z každého domu, dvora cítila vôňu. Víno je niečo krásne – ako spev -- je to emócia. Pravda, ak ho konzumujeme s mierou,“ smeje sa pani Edita.

O svojich snoch nerozpráva. Uživa si vnúťatá i súkromie. Uvedomuje si, že sa blíži čas, kedy bude žiť pomalším tempom. Od dych patrí k jej povolaniu rovnako, ako absolútna koncentrácia na výkon.

Predsa len jeden nesplnený sen má. Ako čestná predsedníčka detských dediniek SOS Kinderdorf International chcela čosi podobné vybudovať aj doma na Slovensku. Našiel sa pozemok v Rači, aj otázka financií bola vyriešená. Všetko bolo na najlepšej ceste – až kým sa neobjavila legislatívna prekážka. Na Slovensku musí byť v zariadeniach tohto typu vždy matka a otec, pokým v SOS Kinderdorf je to iba matka. „Zákony predsa nemôžu stáť v ceste snahe pomôcť deťom, najmä, keď ide o projekt, ktorý všade na svete funguje,“ hovorí pani Edita s neskrývaným rozčarovaním v očiach. Nevzdáva sa však....

Eleonóra Bujačková

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

V marci sme priniesli sťažnosť obyvateľov z okolia Sasinkovej ulice, ktorí poukázali na porušovanie zákona zo strany zamestnancov OR PZ Bratislava 1. Tí ignorovali pravidlá parkovania v danej lokalite, keď svojimi súkromnými vozidlami denne znemožňovali pohyb chodcom a okoloidúcim na príľahlých chodníkoch tým, že parkovali priamo na nich. Podľa vtedajšieho vyjadrenia hovorcu MsP Bratislava, boli funkcionári OR PZ upozornení s tým, že ak sa bude tento stav pretrvávajúť, priestupcov budú riešiť v zmysle zákona.

Po vyše polroku sme boli zistiť nápravu, no naše predpoklady sa potvrdili. Situácia je obdobná a tí, čo by mali ísť v dodržiavaní zákona príkladom, ho porušujú veselo ďalej. Pýtali sme sa aj obyvateľov, tí nám povedali, že na istú dobu sa to zlepšilo, no dnes je to opäť tam, kde to bolo. Zisťovali sme preto u MsP, či už udelila v danej veci nejaké pokuty, resp. prečo opäť toleruje tento stav. Sami totiž vieme, že ak by takto zaparkovalo auto bežného občana, do hodiny má papuču alebo ho odtiahnu.

Podľa hovorcu MsP Petra Plevu, v danej lokalite od začiatku roka v oblasti plynulos- ti a bezpečnosti cestnej premávky riešili mestskí policajti 104 priestupkov.

VÝBEROVÉ KONANIE

Mestská časť Bratislava-Staré Mesto vyhlasuje výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa MŠ Búdková 21 v Bratislave s predpokladaným nástupom 1. januára 2010. Kvalifikačné predpoklady:

- vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa alebo vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa príslušného študijného odboru požadovaného pre príslušný druh a stupeň školy alebo úplné stredné odborné vzdelanie podľa vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 437/2009;
- najmenej 5 rokov pedagogickej praxe;
- spôsobilosť používať slovenský jazyk v úradnom styku;
- znalosť školskej legislatívy;
- osobnostné a morálne predpoklady.

Prihlášky zasielajte do 4. decembra 2009 na adresu: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Staré Mesto, oddelenie školstva, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava alebo osobne v podateľni Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Staré Mesto v zatvorenej obálke s označením pre „MŠ Búdková 21 - výberové konanie, neotvárať“.

PRÁVNA PORADŇA

Dobrý deň, zamestnávateľ mi nechce uhradiť plat s výhovorkou, že firma momentálne nemá peniaze. Už sa to stalo 2-krát, peniaze som však našťastie vždy dostala, ale s viac ako mesačným omeškaním. Kedykoľvek sa opýtam na výplatu, vždy mi s pokojným svedomím oznámia, že sa nepredáva, ako by si predstavovali. Nepáči sa mi tento prístup a jednanie so zamestnancami. Je možnosť tomu nejakým predísť alebo sa brániť? Nemôžem si dovoliť ostať bez peňazí.

Ďakujem
Viera

Nevyplatenie mzdy a odstupného je v zmysle ustanovenia §214 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) v platnom znení trestným činom. Tohto trestného činu sa dopustí, kto ako štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, alebo ich prokurista nevypláti svojmu zamestnancovi mzdu, plat alebo inú odmenu za prácu, náhradu mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby alebo činnosti zamestnávateľa, ktorý je fyzickou osobou, alebo vykoná opatrenia smerujúce k zmareniu vyplatenia týchto peňažných prostriedkov.

Z uvedeného vyplýva, že ak zamestnávateľ reálne nemá finančné prostriedky, resp. má finančné prostriedky iba v takej výške, ktorá sú nevyhnutne potrebné na jeho fungovanie, trestného činu sa nedopúšťa.

V tejto situácii môžete iba podať oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie vyššie uvedeného trestného činu, avšak v prípade, že orgány činné v trestnom konaní zistia, že Váš zamestnávateľ skutočne dostatok finančných prostriedkov nemal, nejde o trestný čin.

Prípadne môžete svoj nárok na nevyplatenú ale už splatnú mzdu uplatniť súdnou cestou, avšak pri omeškaniach trvajúcich jeden, dva mesiace je málo pravdepodobné, že súdne rozhodnutie bude vykonateľné skôr,

ako Vám zamestnávateľ splatnú mzdu vyplatí.

Ivan Švec
advokát

Dvojtyždenník Bratislavský kuriér vydáva Staromeštan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, E-mail: redakcia@bakurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Adresa redakcie: Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Tlač: Versus, a.s. Bratislava, www.versusprint.sk Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: EV3820/09.

INZERCIA

Peniaze na čokoľvek

Poznáte to. Dostanete chuť na kávu, pokazí sa vám rýchlovarná konvica. Chystáte sa na vianočné pečenie, sporák odmieta poslúšnosť. Tak si zapnete televízor, ale ani obraz, ani zvuk. A navyše už dlho túžite po novej sedačke... Kde na to však zviať?

Sandra Lehoczská a Jozef Murcko to vedia. A nielen preto, že pracujú v Poštovej banke a denne radia svojim klientom, ako si bez starostí zadovážiť všetko, čo práve potrebujú. Ani ich neobchádzajú drobné nehody, aj oni majú svoje plány. Pozrime sa teda na ich riešenie.

Môžeme si podľa vás aj v dnešnej dobe bez rizika dopriať to, po čom túžite?

Dnes skutočne nie je ľahké vytvoriť si finančnú rezervu. Náklady na chod domácnosti sú vysoké, príjem mnohých ľudí je neistý. Uživiť malé aj odrastené deti, to chce veľkú dávku fantázie a energie. Na ostatné veci v domácnosti už potom peniaze nezvyšia. Preto nákupy potrebných vecí odkladáme na neurčito...

V našej banke myslíme práve na týchto ľudí. Preto vznikol produkt – dostupná pôžička na výdavky od 400 € (12 050,40 Sk) až do 3 500 € (105 441 Sk).

V čom vidíte najväčšiu výhodu dostupnej pôžičky oproti podobným pôžičkám z iných bánk?

Kedže väčšina bánk pri poskytnutí pôžičky účtuje rôzne poplatky, klienti určite ocenia, že v prípade čerpania dostupnej pôžičky na účet v Poštovej banke ju získajú úplne bez poplatkov! Porovnajme si koľko zaplatíte na poplatkoch, ak si napríklad zoberiete 3 500 € (105 441 Sk) na 70 mesiacov:

Poplatok	Poštová banka	Bežná banka
za poskytnutie úveru na účet v danej banke	0 € (0,00 Sk)	70 € (2 108,82 Sk)
za vedenie úverového účtu	0 € (0,00 Sk)	139,30 € (4 196,56 Sk)
Spolu zaplatíte	0 € (0,00 Sk)	209,30 € (6 305,38 Sk)

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Má dostupná pôžička ešte nejaké ďalšie výrazné výhody?

Samozrejme. Klienti pri jej vybavovaní nebudú potrebovať ručiteľa ani potvrdenie o príjme, a navyše im garantujeme, že splátka sa im počas doby splácania pôžičky nezvyší.

Slovenská pošta Bratislava
Sandra Lehoczská, telefón: 0910 511 069
Hodžovo námestie - podchod Astoria pasáž
Call centrum: 0850 211 211

Je zložité vybaviť si dostupnú pôžičku?

Určite nie. Veď preto je dostupná. Stačí sa zastaviť na ktorejkoľvek pošte alebo pobočke Poštovej banky, tam sa od nás alebo od našich kolegov dozviete potrebné informácie. Môžete tiež využiť infolinku 0850 211 211.

Slovenská pošta Bratislava
Jozef Murcko, telefón: 0910 511 063
Hodžovo námestie - podchod Astoria pasáž
Call centrum: 0850 211 211

DNI SLOVENSKA V BRATISLAVE VIANOČNÉ TRHY 2009

Hlavné námestie 27.11. – 22.12.2009

27.11. - 16.00 h

Otvorenie Vianočných trhov

28.11. - 16.00 h

Folklorný a divadelný súbor
Sielnica, Sielnica

Združenie pre uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry

„Anjel pána pastierom“ – pásmo ľudových a náboženských kolied s pastierskou hrou o narodení Ježiša

17.00 h

Folklorná skupina Hájiček,
Chrenovec

„Hore vstávajú valasi“ – vianočné pastorely zo zbierky G. Drozda zapísané v Chrenovci, vianočné a novoročné vinše z Hornej Nitry, betlehemska hra z Hornej Nitry

29.11. - 16.00 h

Spevácka skupina Udičanka,
Udiča

„Rozpovieme Vám betlehemský príbeh“ – pásmo hovoreného slova, hudby a piesní spojené s narodením Ježiška

17.00 h

Detský folklorný súbor Zlatňanka,
Zlaté Moravce

Detské hry a tance z Tekova, Zemplína, Šariša a Liptova

18.00 h

Folklorná skupina Sučianka,
Sučany

Pásmo piesni a poézia

30.11. - 16.00 h

Folklorná skupina Vršteľ,
Hostie

„Večer na dedine“

Dychová hudba Hostianka a mládežnícka dychová hudba Hostie

Slovenské, moravské a vianočné piesne

18.00 h

Folklorná skupina Bukovec,
Diviaky nad Nitricou

„Ľšli kmotry na krštenia“

1.12. - 16.00 h

Ľudová hudba Širočan a deti z
LDO pri ZUŠ Široké

„Narodil sa nám...“

17.00 h

Spevácka skupina Koniarovčanka,
Koniarovce

„Veselé Vianoce“

18.00 h

Mládežnícky spevácky zbor
Echo, Bratislava

Vianočný program

2.12. - 16.00 h

Detský folklorný súbor Vretienko,
Adamovské Kochanovce

„Vinšujeme Vám...“

17.00 h

Folklorná skupina Šuriančanka,
Šurianky

„Pásmo ľudových piesní“

18.00 h

Romane Čavore, Žarnovica

„Rómsky tanec“

3.12. - 16.00 h

Detská folklorná skupina Ra-
gačinka, Hrušov

Slovenské koledy, tance a piesne
z Hrušova, malí heligonkári

17.00 h

Hrozienka, Hontianske Mo-
ravce

Zvykoslovie: Na Luciu, na Štedrý deň

4.12. - 16.00 h

Na svätého Mikuláša

benefičný program pre Nadáciu
Výskum rakoviny

Účinkujú: Ervín Schönhauser,
Karol Malý, slovenský Bocelli –
Marián

Bango a jeho hostia

16.30 h

Skutočný svätý Mikuláš s an-
jelmi z Únie žien Slovenska roz-
dá deťom ovocie a sladkosti

„Priadky a Vianoce“

17.00 h

Folklorná skupina Blavanka,
Jaslovské Bohunice

„Radostné Vianoce“ – blok svet-
ských piesní, adventné piesne
a vianočné koledy

18.00 h

Skerešovanka, Obyce

„Čas vianočný – čas radostný“

pásmo ľudových a vianočných
piesní z Horného Požitavá

7.12. - 16.00 h

Spevácky súbor Bádičanka,
Bádice

Svadobné zvyky na dedine: „No-
senie duchien“ a vianočné kole-
dy

a pesničky

17.00 h

Folklorná skupina Vargovčan,
Hanušovce n/T

„Od Ondreja do Vianoc“

9.12. - 16.00 h

Javorina, Malý Šariš

„Večarky na dedine“

17.00 h

Zbudzanská Soľanka, Zbudza

„Vilija – Štedrý deň v Zbudzi“ –
folklorne pásmo

10.12. - 16.00 h

Detský folklorný súbor Inov-
ček, Hlohovec

„Od Barborky do troch kráľov“

17.00 h

Hudobná škola Yamaha -
Domček plný nápadov Bra-

Deň ľudských práv

11.12. - 16.00 h

Detský folklorný súbor Vánok,
Selce

„Koledy pod stromček“

17.00 h

Spolok dychová hudba Liesko-
vanka, Horný Lieskov

Dychová hudba – ľudové piesne

18.00 h

Folklorná skupina Močenčan-
ka, Močenok

„Dobrý pastier sa narodil“

12.12. - 16.00 h

Folklorná skupina Poničan,
Poniky

„Po Ponicky...“ - piesne a tance z
Poník, vianočné piesne a koledy

17.00 h

Folklorná skupina Úvrat,
Poltár

„Pokoj ľuďom dobrej vôle“

18.00 h

Divadlo DINO, Horná Streda,
Vianočné divadlo

13.12. - 16.00 h

Folklorný súbor Snovrat, Tur-
čianske Teplice

„Stridží tanec, Vianočný tanec
so sviečkami, Lucie“

Hviezdičky z Turca

„Hviezdičkin vianočný príbeh“

17.00 h

Detský folklorný súbor Fialka
Folklorný súbor Jánošík, Par-
tizánske

„Stávajú pastieri“ – folklorne
pásmo kolied, vinšov a
originálna Betlehemska hra

18.00 h

Folklorný súbor Mladosť
Folklorná spevácka skupina
Dubnička, Dubnica nad Vá-
hom

Vianoce z Dubnice nad Váhom,
tance z Trenčianska a iných
regiónov Slovenska

INÉ VIANOČNÉ PROGRAMY:

1.12. - 19.00 h

Tichá noc bola - 2009

Vianočný koncert Ľudového
orchestra SLUK, účinkujú:

Ľudová hudba SLUK-u pod
vedením Zuzany Pokornej

Ženská spevácka skupina pri
SLUK-u a jej sólisti

Miešaný zbor a jeho sólisti

Detská spevácka skupina DFS

Vienok

Detský folklorný súbor
Čunovský krdel

Inštrumentalista a spevák
Róbert Puškár

Jezuitský kostol

11.12. - 19.00 h
MEDZINÁRODNÉ VIANOCE
V BRATISLAVE

Mládežnícky zbor ECHO, diri-
gent: Ondrej Šaray, Veľký evan-
jelický kostol, vstupné dobro-
voľné

(pokračovanie kultúrneho programu
prinesieme v budúcom čísle)

18.00 h

Vláčik Prešporáčik

Bratislavské kultúrne a infor-
mačné stredisko, Nadácia

výskum rakoviny, AGENTÚ-
RA AP PROJEKT, Únia žien Slo-
venska

5.12. - 15.00 h

Mosty medzi mestami

6.12. - 16.00 h

Folklorná skupina Drieňovan-
ka, Obyce

17.00 h

Folklorná skupina Rapkáčik,
Veľký Lapáš

„Betlehemci a koledy“

18.00 h

Spevácka skupina Lipa, Veľký
Lapáš

„Vianočné pásmo“

8.12. - 16.00 h

Detský folklorný súbor Pilsko,
Oravské Veselé

„Vstaj, gaždžinko, vstaj, koľende
nom daj...“

Bratislava „Ako si Lizínka hľadala
Domček“, hudobná rozprávka

18.00 h

Folklorný súbor Podbielan,
Podbiel

Vianočné spevy, koledy a vinše
z Oravy

Ženská spevácka skupina Sen-
ková, Podbiel

Vianočné spevy, koledy a vinše
z Oravy

19.30 h

Kokavere Lavutára, Sendre-
iovc

Pravý župan

s našou podporou

Voľte Bajana!

28. 11. 2009

Náš župan je ten pravý župan.

Svojou prácou a správnymi rozhodnutiami výrazne pomohol nášmu kraju. Na vás záleží, či bude môcť dokončiť to, čo začal.

Chcete naozaj dobrého župana?

Nenechávajte nič na náhodu. Nespoliehajte sa, že za vás ho zvolia iní.

Voľte kontinuitu. Každý hlas je dôležitý!

SMER-SD HZD HZDS SZS

JEDNA Z MOŽNOSTÍ AKO DOKÁZAŤ, ŽE NIE SME ĽAHOSTAJNÍ

Program Dobrá krajina dáva ľuďom možnosť zmeniť tvár krajiny v ktorej žijú, podporiť komunitné projekty z oblastí, na ktorých im záleží a urobiť tak zo Slovenska naozaj dobrú krajinu! „Každý z nás má možnosť denne rozhodovať o tom, aby Slovensko bolo dobrou krajinou, v ktorej sa dobre žije,“ hovorí o programe Jarka Hargašová – Lajčáková, ktorá je členkou jeho Správnej rady.

Dobrá krajina je darcovský program, ktorý umožňuje individuálnym darcom podporiť projekty neziskových organizácií. Je interaktívny, adresný, priamy v komunikácii medzi darcom a neziskovou organizáciou, jednoduchý a vo svojej ponuke projektov uchádzajúcich sa o podporu darcov kladie dôraz na široký výber aktivít, ktoré majú rôzne geografické a obsahové zameranie. Prezentované projekty sú rozdelené do piatich oblastí (zelená, solidárna, aktívna, vzdelaná a kultúrna) a naznačujú, ako by naša dobrá krajina mala vyzerat.

V dobrej krajine pomáhajú nielen solventní jednotlivci a dobre zarábajúci manažéri, ale aj široká verejnosť. Z „obyčajných“ ľudí robí filantropov, inšpiruje ich k dobročinnosti, motivuje k aktívnej účasti na komunitnom živote a dáva im možnosť vychutnať si príjemný pocit z dobre nasmerovanej a správne zúčtovanej pomoci.

Darcovstvo rôznymi formami

Dobrá krajina predstavuje pri svojom spustení 51 projektov neziskových organizácií. Portál vďaka moderným technikám personalizovanej podpory zásadným spôsobom

zjednodušuje proces darovania. Urýchľuje a automatizuje darovanie rôznymi formami (on-line platby, internet banking, platobné karty, hotovosť, SMS) tak, aby spôsob vykonania dobrého skutku nebol komplikovanejší a časovo náročnejší ako sám skutok.

Darcovstvo je jednoduché, transparentné a darca sa dostane do priameho kontaktu s organizáciou, ktorú podporuje. Darca má plnú kontrolu nad svojím príspevkom a vie, že finančné prostriedky, ktorými chce pomôcť, naozaj pôjdu napríklad na obnovu hradu, ošatenie a stravu pre bezdomovcov, na liečebných pedagógov pre ľudí s mentálnym postihnutím, na vzdelávanie detí, podporu pre obeť domáceho násillia či napríklad na zveladenie parku.

Ďalšou výhodou je, že darca môže na portáli komunikovať priamo s podporenou neziskovou organizáciou, môže vyjadriť svoj názor na jednotlivé projekty, ktoré podporuje alebo zverejniť svoje odporúčania. Portál umožní neziskovým organizáciám, ale aj darcom preposielať linky na podporené projekty, písať blogy, vytvárať si skupiny sympatizantov, pozývať priateľov, aby sa stali novými darcami a pod. Darcovia sa tak raz a navždy zbavia neistoty, či sú ich prostriedky využité na stanovený účel a rozplynie sa obava z ich nesprávneho použitia a zostane len príjemný pocit a radosť z darovania.

Finančné príspevky od darcov sa v plnej výške použijú priamo na podporený projekt v organizácii, ktorá ho realizuje. Darca sa však môže rozhodnúť podporiť aj samotný program Dobrá krajina. A to tak,

že venuje celú sumu, ktorú chce darovať alebo 5% z nej na chod programu. Náklady spojené s administráciou programu Dobrá krajina nie sú hradené z príspevkov individuálnych darcov, ak sa darca nerozhodne ináč, ale z príspevkov od firemných darcov a partnerov Dobrej krajiny.

Ako funguje Dobrá krajina

Pre Jána Orlovského, riaditeľa správy predstavenstva a hovorca Západoslovenskej energetiky, a.s. je dobrá krajina taká, „kde je vlastná iniciatíva vítaná a odmeňovaná.“ Ak to platí aj pre vás, tak spravte prvý krok a zaregistrujte sa na www.dobrakrajina.sk. Získaním prístupového loginu a hesla do vlastného profilu na portáli sa človek stáva občanom Dobrej krajiny. Pod vlastnou identitou si môže prezerať informácie o Dobrych projektoch, Dobrych ľuďoch (individuálnych darcov), o podporených projektoch a ich úspechoch. Súčasťou portálu sú aj novinky Dobrej správy, prehľad aktuálnych kampaní a príbehy darcov. Darcovi, ako občania Dobrej krajiny, sa v jeho profile ukáže, akú čiastku peňazí daroval, koľko a aké projekty podporuje, koľko vecných darov venoval, koľko dobrovoľníckych hodín odpracoval a koľko financií získal prostredníctvom svojich priateľov.

Darca si zvolí projekt, ktorý chce podporiť, určí si výšku sumy a spôsob podpory. Sumu, ktorou chce pomôcť, môže ešte pred jej odoslaním prekonzultovať priamo s podporeným subjektom alebo s ostatnými darcami, s ktorými je spriatelnený alebo ktorý daný projekt tiež podporujú. Podľa osobných preferen-

Jarka Hargašová-Lajčáková je členkou Správnej rady programu Dobrá krajina.

cií môže darca na zaslanie finančnej podpory použiť internet banking, ePay, platobnú kartu, alebo darovať peniaze v hotovosti.

Darcovia môžu podporovať projekty aj formou SMS na číslo 871. Táto možnosť je aktuálna iba pre zákazníkov s paušalom spoločnosti T-mobile Slovensko a Orange Slovensko. Hodnota 1 SMS je 1 € a táto suma ide v plnej výške na projekt, ktorý sa darca rozhodne podporiť.

Prečo Dobrá krajina

Portál Dobrá krajina znamená oveľa viac, ako len pomoc neziskovým organizáciám. Nezištná pomoc stimuluje občiansku hrdosť, záujem občanov o komunitný život a posilňuje pocit spolupatričnosti. Mie-

ra účasti občanov na riešení aktuálnych problémov, miera ich solidarity a záujem o okolie, v ktorom žijú, je meradlom vyspelosti spoločnosti. „Zmeniť svet samotným poukazovaním na ideály nedokážeme. Všetci ale môžeme urobiť malý, alebo aj veľký krok k tomu, aby sme my a aj naše ďalšie generácie, mohli žiť – ak už nie v ideálnej, tak aspoň v lepšej krajine. A práve o to, by sme sa mali stále pokúšať,“ hovorí Peter Socha, finančný riaditeľ AXA SR a člen Správnej rady Dobrej krajiny. Dobrá krajina je jedinečná možnosť ako dokázať, že osud krajiny, v ktorej žijeme, nám nie je ľahostajný.

Monika Smolová

Energia zblízka

Čo je to vlastne energia? Odkiaľ sa energia berie a kde sa stráca? Prečo, keď elektrický prúd „tečie“, nepotrebujeme nejakú zátku na zásuvky? Koľko energie spálime, keď sa doma svieti a kúri? Kto energiou šetrí a kto plytvá? Ako funguje elektrárň alebo vrtule, čo vidno občas v poli či na kopcoch?

Tak dosť už otázok. Klikni si na www.energiazblizka.sk a hľadaj odpovede.

ENERGIA
ZBLÍZKA

www.energiazblizka.sk

JUBILEJNÁ SEZÓNA PRINESIE 14 PREMIÉR

Ludia sa v priebehu dejín snažili o rôzne spríjemňovanie voľného času. Tak sa z túžby po kráse a z potreby vyplnenia voľných chvíľ zrodilo v antickom Grécku divadlo. Postupne sa vyformovali tri hlavné súbory, ktoré vystupujú v žánroch typických pre ten ktorý typ súboru. Slovenské národné divadlo a jeho tri súbory oslavujú v tejto sezóne deväťdesiate výročie. Nik zo zakladateľov už nie je medzi nami, ich dielo je však stále čulé a teší sa priazni svojich divákov.

Každý rok sa snaží SND predstaviť svojmu publiku hodnotné predstavenia. Táto sezóna prinesie množstvo nových titulov, obnoví však aj niekoľko hier, ktoré vdýchli život rodiacemu sa SND.

Everest je pôvodné dielo, ktoré predstaví balet SND vo februári. Jeho zaujímavosťou je kolektív tvorcov. Svoju premiéru bude mať okrem samotného diela aj Pavol Hammel, ktorý tvorí tanečné divadlo po prvý raz rovnako ako činoherný režisér Patrik Lančarič. Balet má štyri tematické časti, ktoré ohraničujú kolobeh - život, smrť, posmrtný život a znovuzrodenie. Sú spracované formou mikropříbehu muža a ženy.

Severoamerický choreograf James Kudelka príde na baletnú scénu naštudovať druhé premiérove dielo sezóny - Made in: Canada. Pôjde o kontakt vážnej hudby s tanečným štýlom typickým pre tohto choreografa, ktorý spája rešpekt voči klasickej baletnej technike s uvoľnenosťou súčasného pohybu.

Operná scéna predstaví kus kultúry, ktorú vytvorili rodáci z Rakúska, Francúzska a Talianska. Prvá z nich, ktorú divadlo uvedie už začiatkom decembra, je jedna z najznámejších oper Wolfganga Amadea Mozarta - Čarovná flauta. Dirigentskú taktovku nad týmto dielom prevezme Mozartov krajan Friedrich Haider a režijne sa na dielo bude podieľať Svetozár Spruzanský. Mystický príbeh je pre všetky vekové kategórie a odprezentujú sa v ňom predovšetkým mladí sólisti SND.

Fausta od francúzskeho autora 19. storočia Charlesa Gounoda plánuje SND uviesť koncom marca. Národné divadlo si prizvalo k realizácii tejto opery litovského režiséra Gintarasa Varnasa, nad hudobnou časťou prevezme patronát šéfdirigent opery Rastislav Štúr.

Koniec sezóny obohatí operný repertoár o Puritánov od Taliana Vincenza Belliniho. Dej je situovaný do anglickej občianskej vojny, ktorá ponúka veľký priestor pre stvárnenie ťažkých osudov. Toto dielo by mal pripraviť režisér Pavol Smolík s mladým dirigentom varšavskej opery Lukaszom Borowiczom.

Tradične najviac nových predstavení prinesie činoherný súbor SND. Činohra si pripravila dve dramaturgické línie - NOVÉ RETRO a PRVÝKRÁT V NÁRODNOM.

Prvou hrou sezóny, ktorá mala premiéru už v polovici septembra, je Hollyroth, anebo Robert Roth spíva Jana Holého mrzkoti a pomerková. Scenár pripravil režisér Rastislav Ballek na motívy básnickej zbierky Vojtecha Miháliky Velebný pán z Maduníc.

Dielom Herodes a Herodias sa v roku 1955 otváralo Divadlo P. O. Hviezdoslava. V polovici tohto mesiaca ho opäť predstavilo SND slovenskému publiku. Réžiu si zbral na starosť známy Roman Polák.

Historicky prvou premiérou Činohry SND v marci roku 1920 bola divadelná hra Mariša bratov Aloisa a Viléma Mrštíkovcov. Na tom istom javisku ako pred 90 rokmi v Historickú budovu SND Marišu zinsce-

nuje český režisér Jan Antonín Pin-tínský.

Prvou premiérou v novom roku bude hra Ksicht od súčasného nemeckého dramatika Mariusa von Mayenburga. Réžie sa ujme Soňa Ferancová, ktorá tu už naštudovala populárne Fetišistiky.

Komédiu Vejár od Carla Goldoniho naštuduje v tejto sezóne Peter Mikulík. Ide o hru vychádzajúcu z

Ide o komornú piesňovú literatúru, v ktorej sa predstavia mladí sólisti Eva Hornyáková a Pavol Remenár. Neobyčajný bude hudobný - gitarový sprievod Miriam Rodriguez Brüllovej.

Januárový operný koncert Kontinuity bude príležitosťou, kde sa stretnú spevácke generácie - súčasní sólisti so staršou generáciou, učiteľia so svojimi úspešnými žiakmi,

nich by Hamlet nezomrel...

DOD v SND

Minulý rok sa prišlo do novej budovy SND na Deň otvorených dverí pozrieť približne štyritisíc návštevníkov. I tento rok sa národné divadlo rozhodlo otvoriť svoje brány pre všetkých zvedavcov. Tohtoročné podujatie sa uskutočnilo v nedeľu

Deň otvorených dverí prilákal no novej budovy SND aj v sychravom počasí tisíce návštevníkov.

tradície improvizovanej commedie dell'arte. Tento titul sa už hral na doskách SND. V roku 1961 ju režíroval Karol L. Zachar a dielo dosiahlo 155 repríz.

Súčasný slovenský román Pavla Rankova Stalo sa prvého septembra, ktorý v roku 2008 vyhral literárnu cenu Anasoft Litera 2009, už mal svetovú premiéru. V marci sa dostáva aj na našu činohernú scénu. Naštuduje ho debutujúci režisér Kamil Žiška.

Tešiť sa môžete aj na ruskú klasičku v podobe Gogoľových Hráčov, ktorí tu už raz boli. Májová premiéra tohto komediálneho titulu by sa mala odohrať pod režisérskym dozorom Lubomíra Vajdičku.

Faust neobohatí len operný, ale aj činoherný repertoár. Toto Goetheho dielo sa na našej činohernej scéne už hralo v roku 1932, avšak v českom naštudovaní. Režisér Martin Čičvák predstaví v júni túto metaforu večnej túžby človeka po poznaní sveta a zmyslu ľudskej existencie, rozumu a citu, dobra a zla.

Posledným činoherným predstavením v jubilejnej sezóne bude komédia amerického dramatika Neila Simona Zlatí chlapi. Dielo patrí medzi najnavštevovanejšie predstavenia v histórii Činohry SND. Titul mal premiéru na Malej scéne SND v roku 1974, dosiahol 205 repríz a pred vypredaným hľadiskom v ňom excelovali Martin Gregor a Ladislav Chudík. Momenty iskrivej komiky sa tu striedajú s ľudskou tragikou. Inscenácia vzniká v spolupráci s Národným divadlom Brno v réžii Emila Horvátha.

Koncertné predstavenia

K 50. výročiu úmrtia skladateľa Bohuslava Martinu pripravila Opera SND koncertné uvedenie hudobno-javiskového diela Hry o Márii. Ide o štyri krátke hudobné príbehy - novozákonné biblické podobenstvo, biblický príbeh o narodení Pána a dve stredoveké legendy. Každý z nich vlastným spôsobom uctieva obraz Bohorodičky. Za dirigentský pult sa postavil Jaroslav Kyzlink. Koncert môžete vidieť ešte v decembri.

V decembri predstaví opera aj ďalší koncert - Voci Da Camera.

rodičia s deťmi, ktoré pokračujú v ich šlapajach, ale i súrodenci či manželské dvojice operných spevákov.

Mathilde De Guise je názov koncertu od bratislavského rodáka Johanna Nepomuka Hummela. Januárový koncert je výsledkom francúzsko-slovenskej spolupráce. Krajinu galského kohúta budú v predstavení zastupovať dirigent Didier Talpain a tenorový umelec Philippe Do. Slovenskú zložku tvoria orchestrálne teleso Solamente naturali, zbor Opery SND a sólistický ansámbl na čele s Adrianou Kohútkovou v hlavnej postave.

Jediný profesionálny mužský zbor svojho druhu v USA Chanticleer sa predstaví slovenskému publiku v koncerte. Dvanásťčlenný ansámbl spevákov s maximálnym hlasovým rozpätím od basu až po kontratenor má vo svojom repertoári klasické diela, počnúc renesančnou a barokovou polyfóniou, ale svoje miesto v ňom má i džez a černošský gospel. Posledným koncertným predstavením je Ensemblissimo. Popri sólistoch SND dostane priestor aj orchester a zbor SND. Koncert prinesie ansámblové scény ako napríklad kvarteto z posledného dejstva Rigoletta Bella figlia.

Polstoročnica Umelecko-dekoračných dielní SND

Jubileum v tejto sezóne oslavujú aj Umelecko-dekoračné dielne SND, ktoré majú 50. výročie. „Fabriku na sny“ založil profesor Ladislav Vychodil 19. septembra 1959. Odvtedy v dielnach Národného divadla umeleckí remeselníci rôznych profesií zhmotňujú návrhy scenografov a kostýmových výtvarníkov.

Pri príležitosti výročia uviedlo SND v priestoroch dielni projekt o histórii činnosti Umelecko-dekoračných dielní SND s názvom Múza ex machina - Múza zo stroja. Scenár vytvoril Viliam Klimáček a využil v ňom rôzne divadelné žánre z histórie päťdesiatich rokov SND.

V rámci slávnostného večera, ktorý sa uskutočnil 19. septembra, otvorilo Slovenské národné divadlo nový nekonvenčný divadelný priestor - Ateliér SND a pokrtilo publikáciu o histórii Umelecko-dekoračných dielní SND s názvom Bez

22. novembra. DOD sa odohral pod režisérskym okom Pavla Smolíka a nieslo slogan „Chystáme sa na Vašu návštevu“. Osobnosťami prezentujúcimi tohtoročný DOD boli šiesti umelci - po dvoch z opery, činohry a baletu. Tvármi kampane boli Táňa Pauhofová a Alexander Bárta (činohra), Jolana Fogašová a Tomáš Juhás (opera), Romina Kolodziej a Andrej Szabo (balet).

Pred začiatkom jubilejnej sezóny sa zatriasli riaditeľské stoličky

Už dlhšie sa šepkalo, že vo vedení divadla nie je ničो v poriadku. Od roku 2006, kedy post generálnej riaditeľky obsadila Silvia Hroncová, sa vo vedení činohry vystriedali traja riaditelia a vo vedení opery dokonca štyria. Spor riaditeľov vyvrcholil počas tohto augusta. V utorok 25. augusta 2009 podali výpoveď riaditeľ Opery Slovenského národného divadla Pavol Smolík, šéfdirigent Rastislav Štúr a dramaturg Slavomír Jakubek. V stredu ich nasledoval riaditeľ činoherného súboru Štefan Bučko. A vo štvrtok sa napokon funkcie vzdala aj generálna riaditeľka Silvia Hroncová. Vo svojom vyhlásení objasnila podstatu sporu: „Presadzovala som omladenie umeleckých súborov, vytvorenie renomovaných inscenačných tímov, živé a produktívne kontakty so zahraničím, získavanie nových skupín divákov a v neposlednom rade efektívne využívanie finančných prostriedkov a majetku SND. V SND však naďalej vo viacerých zložkách pretrvávajú konzervatívne myslenie, ktoré odmieta porovnanie s európskou úrovňou.“ Po odstúpení riaditeľky sa Smolík aj Bučko rozhodli znovu prijať riaditeľské stoličky. Aby však nebolo SND bez vedenia, minister kultúry vymenoval Pavla Smolíka za dočasnú generálnu riaditeľku. Momentálne je vypísané výberové konanie na nového riaditeľa. Záujemcovia o tento post na našej prvej scéne sa môžu o funkciu uchádzať do pondelka 23. novembra.

Veronika Ševčíková
www.snd.sk

OD ROKU 1920 DODNES

Slovenské národné divadlo píše svoju históriu od roku 1920, kedy získalo historickú budovu SND na Hviezdoslavovom námestí. Pôvodne tu stálo od roku 1776 mestské divadlo. O 110 rokov neskôr otvorili na Hviezdoslavovom námestí dnešnú budovu. Navrhli ju architekti Ferdinand Fellner a Hermann Helmer, ktorí mali na svojom konte už návrhy divadelných stavieb v Sofii, Budapešti, Brne, Karlových Varoch, Zürichu, Berlíne (Theater unter den Linden) a ďalších európskych mestách.

Pôvodne tu hrali maďarské a nemecké zoskupenia, až v spomenutom roku 1920 sa objekt stal sídlom SND. Prvé súbory, ktoré hrali už v budove ako objekte SND, boli operný a činoherný súbor Východočeskej spoločnosti, ktorú viedol Bedřich Jeřábek.

Do 50. rokov slúžila budova všetkým trom súborom. V roku 1955 sa činohra presťahovala do Divadla P. O. Hviezdoslava a Historická budova SND zostala pre balet a operu.

Historická budova SND v službách národného divadla prešla tromi rekonštrukciami v rokoch 1934, 1949 - 1950 a najväčšia sa odohrala medzi rokmi 1969 - 1972. Na poslednej renovácii objektu, ktorá so sebou priniesla aj vybudovanie modernej prístavby v zadnej časti budovy (Komenského námestie), sa podieľalo 120 dodávateľov. Dnes je objekt chránenou pamiatkou a stále slúži ako scéna niektorých predstavení.

Ako sme už spomenuli, od roku 1955 pôsobila činohra v Divadla P. O. Hviezdoslava, ktoré poskytovalo svoje priestory až do roku 2007. Pôvodne to bola budova Národnej banky Slovenska dokončená v roku 1947 na návrh Eugena Kramára a Štefana Lukačoviča. Súčasťou návrhu banky bola aj divadelná budova, tú však nedostali. V roku 1948 sa rozhodlo o pridelení divadelných priestorov Slovenskému národnému divadlu, a tak vedúci technickej prevádzky SND Vladimír Hazucha vypracoval projekt scénickej mechaniky, osvetlenia i zvuku. Divadlo dokončili v roku 1955 a vtedy sa presťahoval i činoherný súbor. O 13 rokov divadlo rekonštruovali prvý raz a v rokoch 1981 - 1983 druhýkrát.

14. apríla 2007 sa všetky súbory presťahovali do Novej budovy SND, ktorá stojí na nábřeží Dunaja v blízkosti Autobusovej stanice Mlynské Nivy. V sedempodlažnej budove sú tri hlavné sály - Sála opery a baletu, Sála činohry a Štúdio. Budovu, ktorej stavba trvala 21 rokov, navrhli architekti Martin Kusý, Pavol Paňák a Peter Bauer. Na jej otvorení sa zúčastnili prezident Ivan Gašparovič aj minister kultúry Marek Maďarič.

(vs)

ZASTRETÝ FAREBNÝ SVET

Staromestská knižnica, pobočka na Karadžičovej 1, pozýva všetkých na návštevu výstavy výtvarných prác žiakov Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Bratislave pod názvom Zastretý farebný svet. Navštíviť ju môžete v dňoch 1. až 18. decembra 2009 v čase otváracích hodín pre verejnosť. Spolupráca Staromestskej knižnice a Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých na Svrčej ulici v Bratislave trvá štyri roky, výstava má u čitateľov a návštevníkov knižnice veľký úspech.

(zv)

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Pozývame vás na krátku exkurziu...

ROZLÚČKOVÁ KAPLNKA

Titul by mohol znieť aj takto: Trestuhodná nedbanlivosť zničila historický skvost. Poďme však po poriadku.

Na križovatke Krížnej ulice s bývalou železničnou traťou stála od 18. storočia až do roku 1946 malá sakrálna stavba nazývaná Rozlúčková kaplnka. Keď sa tu začali budovať vysoké domy, so súhlasom vtedajšieho Ústredného národného výboru stavebná organizácia kaplnku „dočasne“ rozobrala s tým, že po skončení práce ju postaví na pôvodnom mieste.

Stavebný podnik kaplnku nielen že nepostavil, ale jej jednotlivé časti previezol na Martinský cintorín a tam ich robotníci zhodili z nákladného auta k ohrade. Tu ležali nepovšimnuté desať rokov. Dovtedy, kým sa okolo cintorína nezačalo stavať nové oploštenie. To bolo 7. septembra 1966. Buldozerista vyrovnával terén na nový plot a demontovanú kaplnku jednoducho rozdrvil. Viac sa jednotlivé časti nedali poskladať. Prečo postavili na Krížnej ulici v 18. storočí kaplnku?

Slobodné kráľovské mesto malo právo od 13. storočia súdiť previnenia spáchané na jeho území, neskôr dostalo aj právo meča. Richtár teda mohol vyniesť aj trest smrti: lámanie kolesom, utopenie v rieke, jazere či studni, spálenie zaživa, pochovanie zaživa, nastoknutie na kôl, zavesenie na hák, štvrtlenie, sťatie, obesenie a neskôr aj zastrelenie.

Popravisko bolo pôvodne na Hlavnom námestí, pred radnicou. Tam sa vždy narýchlo postavilo lešenie či vysoké pódium. Neskôr ho premiestnili pred Michalskú bránu. Nakoniec bývalo za rázcestím dnešnej Trnavskej a Vajnorskej ulice, dnes známym ako Pri starej prachárni.

Keď mestský kat viedol odsúdeného z mesta, peši alebo na káre, zastavil sa s ním iba raz – pri Rozlúčkovej kaplnke.

Bola to trojboká malá stavba v barokovom slohu. Na každej strane mala niku s plastikou z pieskovca: Pannu Máriu, sediaceho trpiaceho Krista a ukrižovaného Krista. Nad rímsou boli postavičky anjelov a nad nimi cibulovitá strecha. Autor kaplnky ani autor plastík už nie sú známi.

Pri kaplnke čakali odsúdeného príbuzní a priatelia. Tu sa s ním mohli naposledy rozlúčiť. Potom už odsúdenca sprevádzal na popravisko len kat a hajdúsi. Na konci cesty čakal kňaz, ktorému sa mohol vyspovedať. A bolo po všetkom.

(vs)

Prešporský Pitaval

Graz, či historicky Štajerský Hradec, je oddávna metropolou Štajerska. Nejednen návštevník by mohol potvrdiť, že Graz a Bratislava, hoci sú od seba vzdušnou čiarou vzdialené približne 175 km, majú dosť spoločného, čo do polohy i vzhľadu. Nad jedným i druhým mestom sa na kopci už od stredoveku vypína mocný hrad, obidve mestá ležia na brehu rieky: v Grazi je to Mur, v Bratislave Dunaj.

Dnes by sme sa z jedného mesta do druhého autom pokojne dopravili za tri hodiny. Nevie sme síce, koľko trvala cesta istému Petrovi z Grazu do stredovekého Prešporka, ale na základe najstaršieho mestského súdneho protokolu, zvaného Achtbuch, vieme, že sem prišiel, aby vraždil. Šťastie mu však neprišlo, lebo začiatkom jari roku 1518 ho tu chytili a postavili pred súd.

Vypočúvanie podľa pokynov prešporského richtára vykonal kat Juraj Tolpl. Prvý výsluch, za ktorý kat dostal 2 šilingy (teda 60 denárov), sa uskutočnil na Kvetnú nedeľu, ktorá pripadla na 28. marca 1518. Výpoveď bola síce veľmi stručná, no závažnosťou postačovala na vymeranie hrdelného trestu: „Teda, najprv sa Peter z Grazu priznal, že na Račianskej ceste dubovým kyjakom zahlušil Urbana Schmida (čiže Kováča), u ktorého našiel a vzal 10 šilingov denárov, ďalej mu

LÚPEŽNÝ VRAH PETER ZO ŠTAJERSKÉHO HRADCA

stiahol kabát, ktorý potom predal Židom za 100 viedenských denárov.“

Po prvom výsluchu mal uväznený Peter počas veľkonočných sviatkov dosť času na rozpomínanie. Jeho pamäť pri druhom výsluchu v piatok po Veľkej Noci (čiže 9. apríla 1518) zaiste osviežila aj tortúra majstra kata, ocenená opäť dvoma šilingami, takže Petrova výpoveď bola tentoraz omnoho rozsiahlejšia. Záznam pisára Juliána prezrádza, že Peter „pri druhom výsluchu vypovedal, ako vedno s komplicom na dve míle od Grazu – na mieste zvanom Predl – vo vinohrade zastrelili istého sedliaka, ktorého orabovali o 4 libry denárov.“ Aby zahladili stopy, zavraždeného sedliaka vo viničnej pivnici potom spálili. Ďalej v obci Kirchsschlag opäť so spoločníkom zahlušil istého sedliaka, aby ho oraboval o kabát. Peter sa tiež priznal, že kdesi na cestách umlátil na smrť istého furmanského paholka Hansa.

Aj konto Petrových lúpeží a krádeží bolo pestré. V štajerskej obci Reckersdorf spolu s bratmi okradol istého sedliaka o 30 zlatých, z čoho mu – zaiste ako vodcovi bandy – pripadla presná polovica. V Pfaffstettene zasa ukradol komusi kabát, za ktorý potom utržil 9 šilingov denárov. Ďalej v Novom Meste (Neustadt, ide zrejme o Viedenské Nové Mesto) ukradol Wolfgangovi Sailerovi (Povrazníkovi) šidlo a navijak, čo potom pre-

dal za 11 šilingov. Vo Fürstenfelde odniesol a ukradol komusi pušku ručnicu, ktorú predal za 14 šilingov denárov, čo činilo viac než 4 zlaté (resp. 1,25 zlatého, ak išlo o viedenské denáre, lebo tie mali nižšiu hodnotu než uhorské). Pri Neziderskom jazere ukradol istému rybárovi kabát, ktorý predal za 7 šilingov.

Zo záverečného odseku protokolu sa dozvedáme, že „spomínaný Peter bol popravený lámáním kolesom“, a to v piatok po dni Tiburcia a Valeriána (16. apríla) roku Pána 1518. Vzhľa-

dom na to, že bol obzvlášť zvrhnutiahodným zločincem, prešporský súd sprísnil rozsudok a nariadil, aby ho pred popravou štyrikrát štikali žeravými kliešťami. Rozsudok vykonal kat Jorg (Juraj) Tolpl, ktorý však sám o pol druhu mesiaca neskôr skončil na prešporskom popravisku. Vysvitlo totiž, že bol ešte väčším lúpežným vrahom než Peter z Grazu.

Vladimír Segeš

Znak dávneho Grazu, teda Štajerského Hradca, odkiaľ pochádzal lúpežný vrah Peter, popravený v Prešporku roku 1518.

PREČO ZOMRELI HLADAČI POKLADOV NA MOCENGRUNDE

V dávnych časoch cesta vedúca od evanjelického cintorína strmo hore Šulekovou k Červenému krížu bola opradená hrôzostrašnými povestami a ľudia sa jej vyhýbali. V tridsiatych rokoch 19. storočia sa hovorilo, že tam možno stretnúť čerta stelesneného do obrovského čierneho chlpatého psa. Jeho ohnivo svietiace oči vzbudzovali strach a desili okoloidúcich. Pes sa večer čo večer rútil zhora až k cintorínu, kde zvykol preskočiť ohradu. Poverčiví ľudia verili, že pes hryznutím poznačí v márnici mŕtvy tých nevoľníkov, ktorí boli v živote veľkými hriešnikmi, a preto ich duše patria diablu. Počas dňa sa chlpač potuloval na Machnáci a Mocengrunde, kde pravidelne oňuchával určité miesta pri plotoch a stromoch. U poverčivých ľudí to vzbudzovalo podozrenie, že sú tam zakopané poklady hriešnikov - zlodejov, ktoré pes stráži.

Ovídius Faust vylovil z archívnych dokumentov jeden obzvlášť úsmevný, ale v dôsledkoch tragický príbeh, v ktorom nielen poverčiví, ale aj po zlate bažiaci ľudia boli pravdepodobne inšpirovaní nezvyčajným správaním psa-diabla. Príbeh sa začal odvíjať v piatok 17. marca 1837. Za mestským kapitánom Krištofom Pauerom prišiel súdny pravotár Scharizer a oznámil mu, že v pivnici jeho zriedkavo navštevovaného záhradného domčeka sa nachádzajú tri mŕtvy mužov. Nasledujúce vyšetrovanie preukázalo, že telá mŕtvych s vypúlenými

očami sú napoly spálené a každé z nich malo súkennú bačkoru natiahnutú len na jednej nohe. Vedľa nich sa nachádzala malá drevená debnička s nezvyčajnými predmetmi ako formuláre na vyvolávanie duchov, ručne písané modlitby k sv. Krištofovi a sv. Gertrúde a ich veľké podobizne, voskové sviece, tymian, papierové meradlo, dve medené tabuľky s čarodějníckymi symbolmi a v plátne zabalená kňazská štóla. Aj predmety porozhadzované na dlážke okolo mŕtvol - kadiaci dymník, zápalky, jedna fľaša s pálenkou a dve s neznámou tekutinou, na dvoje rozkrojený peceň chleba, dva ružence veľkých rozmerov, krucifix, hrnček, čierna palica a knižka so zaklínacími formulami a modlitbami na vyvolávanie duchov dávali tušiť, že príčinou nešťastia bola pravdepodobne neznalosť zaobchádzania s chemikáliami pri okultistickej ceremónii.

Mŕtvy boli odvezené za účelom identifikácie do mestského lazaretu. V identifikácii pomohol záznam adresy v inkriminovanej knihe: Hellwig, Schoendorfská ulica (dnešná Obchodná). Na druhý deň boli všetci nebohí spoznaní najbližšími príbuznými. Okrem 48-ročného stolárskeho pomocníka Hellwiga zahynul aj jeho 14-ročný syn a 30-ročný tesársky pomocník Ján Hamerlík. Mestský strážnik zistil, že všetci úbožiaci obývali dom na Vysokej ulici číslo 404. Jeden jeho obyvateľ, istý Gabernau, uviedol pri vyšetrovaní, že Hellwig ho viackrát nahováral na spoluú-

časť pri hľadaní pokladov spojeného s vyvolávaním duchov, čo odmietol.

Obdukcia mŕtvych bola až o tri dni, v pondelok. Objavili ich síce v piatok, ale ten bol tradične považovaný za „deň zlých duchov“. Obhliadku vykonal hlavný mestský lekár a svetoznámy botanik dr. Endlicher v spolupráci s dr. Wuerzlerom a felčiarom Jánom Schmidtom. Príčinou smrti bolo udusenie jedovatými plynmi a popáleniny. V správe z vyšetrovania sa uvádzalo, že obsahom jednej fľašky bola éterická tekutina s azbestovými úlomkami. Do tejto vynaliezaví okultisti pridali kolofóniu, ktorá sa našla medzi ostatnými predmetmi na dlážke v pivnici. Vo vzájomnej súčinnosti týchto troch substancií sa vytváral nielen omamný, ale aj prudko jedovatý plyn. Súčasne prebiehajúce chemické reakcie vyvolávajú povznášajúce svetielkovanie.

Smrť „zlatokopov“ nastala v noci z 15. na 16. marca. To bol štvrtok. V jednom inkriminovanom formulári sa uvádzalo, že úspech vyvolávania duchov je podmienený začatím ceremónie v noci práve toho dňa. Súčasne má byť mesiac v nove. Vtedy sa má začať vyzývať sv. Krištof ako aj druhá spomínaná svätá, ktorí sa považujú za patrónov ochrany pokladov. Obrad mal pokračovať tri noci za sebou. Vo formulári sa uvádzalo, že počas vyzývania svätí napovedia či dokonca vyznačia miesto zakopaných pokladov. Za miesto ceremónie zvolili okultisti oblasť, kde

trasa túlavého psieho diabla križovala dávno zabudnutý cintorín. V ňom sa kopalo a hľadali sa poklady už aj niekoľko desaťročí predtým. Bolo to neďaleko Scharizerovej záhrady.

Ovídiovi Faustovi sa podarilo v archíve nemeckého mesta Jena objaviť príbeh hľadačov pokladov spojený s vyvolávaním duchov, ktorý je takmer totožný s tragédiou na bratislavskom Mocengrunde. Ten sa v roku 1715 tiež skončil smrťou okultistov. Aj v tomto prípade sa medzi ich „náradím“ nachádzala éterická tekutina, rozkrojený peceň chleba a ďalšie predmety známe z nášho príbehu. Obete v Jene boli takisto obuté len v jednej súkennej bačkore. Podľa povery to mal byť účinný prostriedok na zahnanie zlých duchov, ktorí sa vtedy predstavovali ľudu ako čerti s jedným kopytom.

Tragickým prípadom fanatikov z Mocengrundu sa zaoberala aj Mestská rada Bratislavy. Nariadila v školách i kostoloch usporiadať objasňujúce kázne, aby sa predišlo podobným nešťastiam. Viacerých občanov mesta to však neodradilo hľadať poklady prostredníctvom okultistických návodov. Potvrduje to správa v Pressburger Zeitung z roku 1865, v ktorej sa hovorí o tajomne pôsobiacich zlatokopoch na Červenom kríži, Mocengrunde i v priestore dnešného Horského parku.

Z pozostalosti Ovídia Fausta spracoval B. M. Ferjenčík

PREJPORSKÁ KUCHYŇA

Už sme vám v našom gastronomickom okienku ponúkali rôzne chutné pokrmy a veríme, že ste niektorý aj vyskúšali. Renomovaní majstri varešky tvrdia, že občas by sme mali vyskúšať aj recept, ktorý nie je často vídať na našich stoloch. Lebo ako hovorí klasik, varenie je tá druhá najkrajšia vec na svete a po dobrom jedle sa dá odpustiť každému – aj vlastným príbuzným.

KOGO je dobrou voľbou pre nie len pre tých, ktorí majú radi plody mora, ale aj pre tých, ktorí radi experimentujú. Reštaurácia s veľkou terasou v centre Bratislavy ponúka výhľad na hotel Carlton, budovu SND a sochu básnika Hviezdoslava. Kuchári varia stredomorskú, hlavne taliansku kuchyňu, všetko z čerstvých surovín. Na jedálnom lístku nájdete 96 druhov jedál. Špecialitou, na ktorú sú obzvlášť pyšní, sú

ZMENA V JEDLÁCH ZVYŠUJE CHUŤ

doma pripravené cestoviny, ktoré pripravujú na 35 spôsobov. V ponuke sú rizotá, čerstvé ryby a plody mora, jahňacie, hovädzie a telacie mäso a veľké šaláty. K jedlám servírujú domáci chlieb a extra panenský olivový olej. Podľa publikácie Trend Top Reštaurácie a Hotely 2009, patrí Caffé Ristorante Kogo medzi top 10 reštaurácií na Slovensku. Dnes sme pre vás vybrali chutný pokrm, ktorý isto poteší oko i žalúdok aj náročného konzumenta.

Rybu vypitveme, zbavíme šupín a stredovej kosti. Naplníme artičokmi, mandľami a bazalkou. Potom rybu previažeme potravinárskym motúzom. Pečieme 20 min na 180°C.

Medzitým v liatinovej panvici s vrúbkovaním ugrilujeme cukinu, baklažán, rajčiny, cesnak a citrón. Rybu vyberieme z rúry, odstránime motúz, osolíme, okoreníme a zalejeme olivovým olejom, rovnako aj grilovanú zeleninu. Tanier ozdobíme ba-

zalkou a grilovaným cesnakom. Podávame s varenými alebo pečenými zemiakmi.

Dobrá chuť želá manažér prevádzky Peter Belohorec

(buj)

Morský vlk plnený artičokmi a mandľami so zeleninou na grile

Suroviny:

350 – 450 g morský vlk
60 g sterilizované artičoky
20 g mandle
morská soľ
čierne korenie
0,05 l extra panenský olivový olej
100 g cukina
100 g baklažán
100 g koktejlové rajčiny
1 hlavička cesnaku
1 citrón
5 g bazalka

VIANOČNÝ BAZÁR ROZVONIAVAL TENTO ROK V PKO

Tradičný Vianočný bazár sa v tomto roku presunul zo Starej tržnice do Parku kultúry a oddychu. Podľa informácií Medzinárodného klubu žien v Bratislave (ICWB), ktorý charitatívnu akciu organizuje, na 16. ročníku sa prezentovalo vyše 30 veľvyslanectiev a desať neziskových organizácií.

Bratislavčania si toto milé predvianočné podujatie veľmi obľúbili. Majú tu možnosť ochutnať jedlá z celého sveta, kúpiť si prvé a hlavne netradičné vianočné darčeky, zažiť krásnu predvianočnú atmosféru. Aj v tomto roku bola pripravená tombola s lákavými cenami.

Každoročne bazár navštevujú aj prominenti rôznych krajín či iné známe osobnosti. Škoda len, že organizátori nezvládli úvod podujatia, keď mnohí ľudia vzdali čakanie v dlhom rade na lístky. Hoci každý rok je o podujatie veľký záujem, tento rok to zrejme neodhadli a tlačienka pri vchode bola nedôstojná. V roku 2008 bazár navštívilo vyše 4000 ľudí a podobne tomu bolo aj uplynulú nedeľu v PKO.

(pk)

Viac záberov z tohtoročného Vianočného bazáru nájdete na strane 17.

VÁŠ DIÁR

23. november

Svetový deň svokier

25. november

Medzinárodný deň bez mäsa a deň práv zvierat
Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách
Sviatok sv. Kataríny

27. november

Medzinárodný deň nenakupovania

29. november

Medzinárodný deň solidarity s ľudom Palestíny

30. november

Deň počítačovej bezpečnosti
Sviatok sv. Ondreja

1. december

Svetový deň AIDS

2. december

Svetový deň prevencie znečistenia
Medzinárodný deň za zrušenia otroctva

3. december

Medzinárodný a Európsky deň zdravotne postihnutých
Sviatok sv. Františka Xaverského

4. december

Svetový deň alergie
Sviatok sv. Barbory

5. december

Svetový deň pôdy
Medzinárodný deň dobrovoľníkov pre hospodársky a sociálny rozvoj

6. december

Sviatok sv. Mikuláša

INZERCIA

Pobočky Privatbanky, a. s. v Bratislave Vám ponúkajú

najlepšiu úrokovú sadzbu

termínovaného vkladu na trhu

Privatbanka PROFIT Konto

4,10 % p. a.

bez poplatkov a dodatočných podmienok

- bez nutnosti zriadenia bežného účtu
- bezplatné zriadenie a vedenie termínovaného vkladu
- doba viazanosti 36 mesiacov
- pevný úrok počas celej doby viazanosti
- zriadenie s minimálnym vkladom 1 000 EUR (30 126 SKK)*

- penážne prostriedky vrátane úrokov uložené na účte Privatbanka PROFIT Konto sú chránené v súlade so zákonom o chrane vkladov

* konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Možnosť zriadenia účtu Privatbanka PROFIT Konto aj cez Internet na stránke www.privatbanka.sk

Kontakt Bratislava: pobočka Krížna 3, tel.: 02/5541 0647-8
pobočka Digital Park, Einsteinova 25, tel.: 02/3226 6702-3

 Privatbanka

DUCHOVNÉ
SLOVO

Významná osobnosť, pri ktorej savtomtomiesiacipotrebujezas-taviť, je aj Alžbeta Uhorská, ktorá sa podľa záznamov mala narodiť v Bratislave. Táto patrónka charitatívnych diel, vdov a sirôt nevinne prenasledovaných, chorých a trpiacich v núdzi, sa stala symbolom lásky. Napriek tomu, že žijeme v modernom svete, svete veľkolepých vynálezov, napriek tomu cítime, že potrebujeme veľa citlivých ľudí na zmiernenie biedy sveta. Hoci bola Alžbeta obklopená luxusom panovníckeho dvora, mala úprimný záujem o tých, ktorí mali menej šťastia ako ona. Každé ráno poskytovala pri hradnej bráne jedlo mnohým ľuďom a navštevovala chorých. Keď Durínsko postihol hlad a epidémia, Alžbeta si vyslúžila náklonnosť ľudu organizovaním pomoci pre postihnutých. Príkázala otvoriť kráľovské sýpky, aby nakrmila hladujúcich. Predala svoje klenoty a za to stavala útluky pre chorých. Jej manžel Ludo-vít plne podporoval snahu svojej manželky, ale jej neprestajná dobročinnosť rozhnevala jeho rodinu. Alžbetina veľkorysosť sa im vide-la ako „extravagancia“ a zbytočná záťaž pre kráľovskú pokladnicu. Na smrteľnej posteli rozkázala dvadsaťštyriročná Alžbeta, aby všetok jej pozemský majetok roz-dali chudobným. Zomrela 17. no-vembra 1231 v Marburgu. Už štyri roky po jej smrti ju pápež Gregor IX. vyhlásil za svätú. Toto si potrebujeme uvedomiť aj teraz, keď pomaly končí mesiac, v ktorom som sa nielen ja, ale aj vy, častejšie vracali z cintorína. Z cintorína, ktorý do nášho života nevnaša pohodu, naopak vnáša smútok, nostalgiu, pobyt v ňom pripomína človeku nestálosť a upozorňuje na pomínelosť všetkého, čo je na tejto zemi. A predsa prináša aj mnoho dobrého. Na cintoríne si dokážeme uvedomiť, čo sme mali v našich zosnulých a dokážeme, azda práve tu a teraz, povedať najúprimnejšie slovo, aké môžeme vydať zo svojho srdca – slovo ďakujem. Ďakujem svojim rodičom za život, za ich lásku a starostlivosť, za ich obetavosť vo vzťahu ku mne, za výchovu vo viere a zároveň so slovom ďakujem derie sa zo srdca aj iné rovnako dôležité slovo – odpusť. Slovo, ktoré s tým prvým otvára naplno náš život. Život, ktorý je nie raz veľmi ťažký, zložitý a veru nie raz nevyspytateľný. Život, na konci ktorého nás čaká neodvratný údel smrti. Toho okamihu, ktorý nikto neopísal, ktorý každý má ako premiéru bez odovzdania skúsenosti. Toho okamihu, ktorý by bol pre nás okamihom nekonečnej úzkosti, ba priam zúfalstva. A predsa je tu niekto, kto prešiel smrťou a nielen smrťou, ale aj zmŕtvychvstaním a neustále žije a to je Ježiš Kristus, Vykupiteľ a Spasiteľ ľudského pokolenia. Preto jeho slovo je slovo vzbudzujúce nádej.

Daniel Dian

šéfredaktor Duchovného pastiera

Doktor Igor Bukovský nie je našim čitateľom neznámy. Už takmer rok sprostredkujeme rady tohto uznávaného odborníka na výživu. Okrem lekárskej praxe sa však venuje čulej publikačnej činnosti a po siedmich knihách prišla v týchto dňoch na trh ôsma - Nová minienycklopédia prírodnej liečby.

Doktor Bukovský v knihe uvádza najčastejšie diagnózy a možnosti ich liečby pomocou známych i menej známych bylín a úpravou stravy. Držiac sa príslovia: „Nieto vo svete bylinky, čo by nemala svoje účinky,“ zostavil doktor Novú minienycklopédiu prírodnej liečby tak, aby ste sa dozvedeli o najlepšom spôsobe využitia množstva rastlín. Knižku si môžete zakúpiť aj priamo na pracovisku doktora Igora v Ambulancii klinickej výživy na Mýtnej 5 (www.akv.sk). Na tému horúcej knižnej novinky sme sa porozprávali s jej autorom.

Chrlíte jednu knihu za druhou. Tento rok vydávate po publikácii Teraz to zide už druhú knihu - Nová minienycklopédia prírodnej liečby. Čo vás tak inšpiruje v tvorbe?

Vnútna potreba odovzdať zo seba to všetko, čo dokážem, a Bohom darovaná schopnosť nájsť ná-

Neprepadajte panike, odporúča obyvateľom hlavného mesta v súvislosti s chrípkou a novým kmeňom chrípkového vírusu H1N1 Jarmila Pertinačová, vedúca oddelenia epidemiológie a infekčných ochorení na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Bratislava. Odvoláva sa pritom na skutočnosť, že v Bratislavskom kraji sa v uplynulých dňoch objavilo menej akútnych respiračných ochorení a chrípky ako vlani o tomto čase.

Dôvodom, pre ktorý sa celý svet spomínaným H1N1 tak zaoberá a ľudia sa ho tak boja, je podľa nej to, že ide o nový kmeň, ktorý sa objavuje len veľmi výnimočne. „Sledujeme ho, pretože ako každý chrípkový vírus je premenlivý. Môže sa meniť, byť miernejší, ale aj agresívnejší,“ vysvetľuje Pertinačová. Alebo – čo by bolo najhoršie – zmutovať. „Zatiaľ je mierny, vyvoláva mierne ochorenia, nákazlivosť je nízka,“ dodáva. Od konca apríla zomrelo v rámci štátov Európskej únie na prasaciu chrípku 96 ľudí, na klasickú ich za rovnaké časové obdobie pravidelne zomiera oveľa viac. Preto je dôležité vedieť, že chrípková sezóna sa už rozbehla, ťahá sa vždy od začiatku októbra do konca apríla. K vyššiemu výskytu chrípky - epidémiám - dochádza na prelome januára a februára, a keď sa február strieda s marcom. „Zatiaľ tých prípadov nie je veľa,“ opakuje Pertinačová.

ZDRAVIE S IGOROM BUKOVSKÝM

NIEKOĽKO SLOV O MINIENCYKLOPÉDII PRÍRODNEJ LIEČBY

mety, nápady a energiu. Bez zámeia, ktoré vytvára moja sestrička a realizačný tím, čo sú traja ľudia, by však žiadna moja kniha nebola možná.

V čom sa líši Minienycklopédia a Nová minienycklopédia prírodnej liečby?

Nová minienycklopédia obsahuje tipy a rady na dvakrát viac diagnóz ako pôvodná kniha. Navyše obsahuje ďalších 40 kapitol, v ktorých čitatelia nájdu informácie o tom, ako na liečenie využijú niektoré špeciálne potraviny a výživové doplnky, napr. zázvor, cesnak, sladké drievko, kurkumu, ženšen, aloe, vitamín D, zinok a veľa ďalších. A, samozrejme, nová kniha prináša najčerstvejšie poznatky a zaujímavosti.

Kde ste získali poznatky zhromaždené v tejto knihe?

Na konci knihy je uvedený dosť dlhý zoznam použitej a odporúčanej literatúry, ktorý je však stále len zlomkom mojej knižnice. Na druhej strane stoja dlhoročné skúsenosti s využívaním výživy a potravín pri liečbe najprv „externých“ a od roku 2004 už aj našich vlastných pacientov v Ambulancii klinickej výživy.

Čo konkrétne sa čitatelia z novej knihy dozvedia?

Ako upraviť svoju stravu a ako používať prírodné prostriedky liečby pri 50 častých diagnózach – sú medzi nimi napríklad astma, akné,

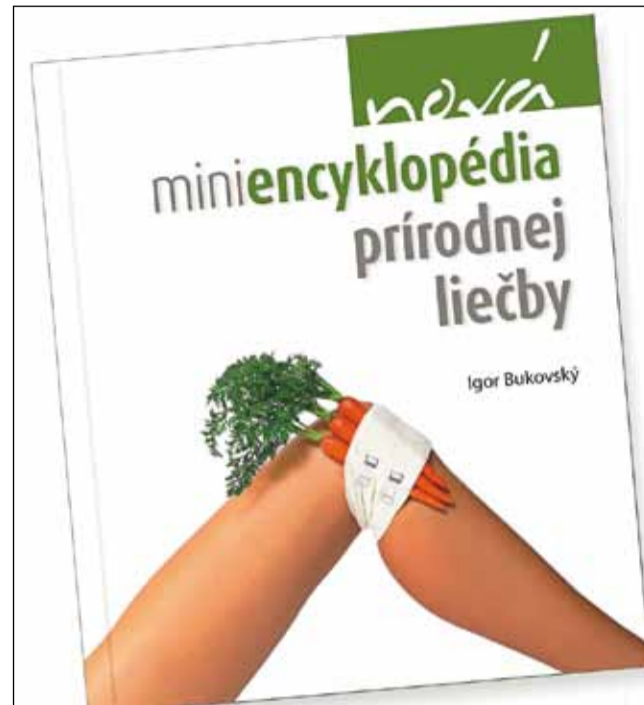
angína, celiakia, dna, hemoroidy, chrípka, infekcie močových ciest u žien, kandidóza, migréna, vredová choroba, močové kamene, psoriáza, hypertenzia, cukrovka, ale aj spoľahlivé informácie, ako čo najúčinnejšie podporiť liečbu rakoviny, a ďalšie stovky tipov a rád na prirodzené zdravie.

Pre koho ste knižku vytvorili? Má nejakú špecifickú cieľovú skupinu?

Kniha je určená najmä ľuďom, ktorí chápajú, že nie každú chorobu treba hneď liečiť tabletkami. Myslím ale, že si v nej každý čitateľ nájde niečo pre seba. Paradoxne by som si však želal, aby ju ľudia potrebovali čo najmenej, pretože to by znamenalo, že sú zdraví.

Vieme, že niektoré vaše publikácie boli preložené aj do cudzích jazykov a sú úspešne predávané v zahraničí. Plánujete Novú minienycklopédiu prírodnej liečby distribuovať aj do iných krajín?

Zatiaľ nie. Skutočne som už dosť

unavený. Hoci som sa tak isto cítil aj po knihe Pravdy a klamstvá o chudnutí a nakoniec bola o tri mesiace neskôr na českom trhu, a to dokonca v mojej vlastnej produkcii. O knihu Návod na prežitie pre muža však prejavil záujem ruský trh, a tak sa budem budúci rok venovať asi tomuto projektu. Je to veľký trh, veľa chorých mužov s priemernou dĺžkou života o takmer 10 rokov kratšou ako ženy a moje meno vraj bude na ruskom trhu znieť celkom dobre.

Veronika Ševčíková

PRI KÝCHANÍ SI NEZAKRÝVAJTE
NOS RUKOU, ALE VRECKOVKOU

Sama je zástankyňou očkovania. Pre ktoré sa možno rozhodnúť aj v momente, keď vypukne epidémia. „Problémom potom býva fakt, že protilátky sa v tele tvoria desať až štrnásť dní,“ varuje. Na prípady ľudí, ktorí sa nechali zaočkovať a ochoreli bezprostredne po, reaguje tvrdením, že neocho-reli na chrípku, ale na iné akútne respiračné ochorenie. „Vo vakcine je totiž niečo neživé, mŕtve,“ vysvetľuje. Kto sa pre očkovanie rozhodne, tomu stačí jedna dávka. Hradí ju v plnej sume poisťovňa a podľa Pertinačovej ich je zatiaľ dosť. „Niektorí lekári ich už majú pripravené v chladničke.“ Pre očkovanie sa môžu rozhodnúť aj tehotné a kojajúce ženy, ľudia po chemoterapii alebo ožarovaní. Kto sa zaočkovať nenechá, riskuje, že okrem sezónnej chrípky ho ohrozujú aj tá prasacia. A prekonávať dve chrípky po sebe nie je pre organizmus nič príjemné, naopak, môže to byť aj nebezpečné.

Keďže pobytom na verejnosti sa tak úplne vyhnúť nedá, treba dodržiavať takzvané zásady respiračnej hygieny. „Zoberme si také kašľanie a kýchanie. Mnohí ľudia robia chybu v tom, že si pri kýchaní prikrývajú nos rukou, a nie vreckovkou. Na tej im zostane veľa baktérií, ktoré sa potom dostávajú ďalej, záleží od toho, čoho sa tou rukou chytiť. A vy po nich, ak sa chytili napríklad kľučky,“ vysvetľuje Pertinačová. Kýchajúci by preto mali kýchať radšej do rukáva alebo do

vreckovky, aby to stlmili. Ostatní nech si od nich a kašľajúcich držia aspoň metrový odstup, ak teda môžu. „Znižujú tým šance, že sa nakazia. Baktérie totiž nedoletia ďaleko.“

Alebo taká hocikam odhodene-papierová vreckovka. Vezme ju vietor, lieta vzduchom a vy ten obsah z nej môžete vdýchnuť. „Vreckovky si treba často meniť, a tie použité odkladať do plastových vrecúšok,“ radí odborníčka. Mnohí zase podceňujú umývanie rúk. Nestačí si ich prepláchnuť v čistej vode, kvôli dezinfekcii treba použiť aj mydlo. Zamerať sa predovšetkým na oblasť medzi prstami a pod teplotu vodou ich nechať aspoň dvadsať sekúnd. Na kľučke alebo na držadle v prostriedkoch mestskej hromadnej dopravy sa taký bacil udrží niekoľko hodín.

Návštevám kina alebo divadla sa zatiaľ vyhýbať nemusíte. Akonáhle si tam však všimnete niekoho, kto kašle a kýcha, odsadnite si čo najďalej. Tí, čo nie sú úplne fit, by podľa Jarmily Pertinačovej mali zostať doma a odpočívať. V izbe, kde sa veľa vetrá, kde nikto iný nie je a nikto sa tam nezastavuje na návštevu. Chorí, ktorí sa ani nevládzu pohnúť, nech zatelefonojú svojmu lekárovi, ktorý zväzi, či ich musí vidieť, alebo im len odporučí to jediné proti chrípke, čo môže – lieky na zníženie horúčky a pokoj na lôžku. „Organizmus sa totiž bráni, imunitný systém pracuje,“ zdôvodňuje Pertinačová. Popri

ležaní v posteli treba veľa piť, dopĺňať si zásoby cé vitamínu a siahať po ľahšej strave, nehovoriac o dôležitosti ovocia a zeleniny.

Lenka Dávidová

AKO ROZLIŠIŤ
AKÚTNE RESPIRAČNÉ
OCHORENIE OD
CHRÍPKY?

Zatiaľ čo akútne respiračné ochorenie sa začína pomaly, chrípka sa ohlási náhle a nečakane, mnohí dokonca vedľa presne určité hodiny, kedy k nim prikvitla. Dáva o sebe vedieť horúčkami – niekedy až štridsiatkami, chorého sa nepustia niekoľko dní. Postupne sa objavuje zimnica, triaška, bolí vás celé telo, svaly, kĺby, hlava, hrdlo. O niekoľko hodín nastupuje kašeľ, najprv suchý a dráždivý, bolí vás až páli za hrudnou kosťou. Keď horúčka nespadne dolu dlhšie ako päť dní, je to zlé. Akútne respiračné ochorenia vyvolávajú nechrípkové vírusy. Na začiatku sa môžete cítiť zvlášť, sem tam kýchnuť, zakašľať, mať mierne zvýšenú teplotu. Pridá sa výtok z nosa, bolesti hlavy za očami, slzenie očí.

DEVÍN

Tretia najmenšia mestská časť je síce malá, čo sa týka rozlohy a počtu obyvateľov, je však nemiernie veľká množstvom chránených prírodných území. Hrad Devín pozná nepochybne každý, za návštevu však stojí aj Devínska Kobyla, Fialková dolina či Devínska lesostep. Táto hraničná mestská časť by mohla rozprávať legendy, pretože už sedemtisíc rokov je miestom striedania sa kultúr, rôznych bojov, ale i zmierení.

Rozloha: 14 km²

Počet obyvateľov: 1 070

Starosta: Ľubica Kolková

Zastúpenie politických strán v miestnej samospráve: 2 OKS, SDKÚ-DS; 7 KDH, PS, SZS

História

Najstaršie osídlenie územia Devína pochádza už z mladšej doby kamennej. Príchodom roľníkov (5000 až 3500 rokov pred n. l.) sa začalo trvalé osídlenie ľavého brehu Dunaja. V období medzi 1. a 4. storočím n. l. bol Devín súčasťou opevňovacieho systému Limes Romanus ako jedno zo strategických predhradí rímskeho tábora XIV. a XV. légie Carnunta.

V 13. storočí vzrástol strategický význam Devínskeho hradu a blízkeho okolia. Z roku 1254 sa zachovala správa, ktorá sa priamo dotýka Devína, a v ktorej sa po prvý raz spomínajú vinice na jeho území. Začiatkom 19. storočia sa stalo územie Devína dejiskom napoleonských vojen. Keď v máji 1809 Napoleon obsadil Viedeň a v júni francúzske delostrelectvo z pravej strany Dunaja niekoľko dní odstrelovalo Bratislavu, vyhodili Devínsky hrad do povetria. Odvtedy je v ruinách.

V roku 1922 pri úprave štátnych hraníc pripadla časť obce Rakúska, počas II. svetovej vojny bol Devín súčasťou Nemeckej ríše. V roku 1946 bola obec pričlenená k Bratislave.

ROZHOVOR SO STAROSTKOU DEVÍNA ĽUBICOU KOLKOVOU

Devín prebrala pred necelými tromi rokmi od Jozefa Paczelta. Ľubica Kolková prezradila, čo sa jej za ten čas (ne)podarilo a čo aktuálne hýbe jednou z najmenších bratislavských mestských častí.

Ktoré zo sľubov, s ktorými ste vyhrali komunálne voľby v roku 2006, sa vám podarilo splniť? O splnenie ktorých ešte budete do ďalších volieb usilovať? Darí sa vám postupne znižovať devínsky dlh, ktorý vám „prischol“?

Obstarávame územný plán zóny Devína s cieľom regulovať

Od roku 1948 sa časť Devína stala oblasťou tzv. zakázaného a hraničného pásma s technicko-žienijným zabezpečením – troma plotmi s drôtenou zátarasou a čiastočným podmíňovaním, plotom s vysokým napätím (3000 - 6000 voltov) a plotom proti zverine. Hranica bola zabezpečená pohraničným vojskom s lahkou i ťažšou výzbrojou, psami, pozorovacími vežami, zákopmi a pod. To trvalo až do pádu komunistického režimu v roku 1989.

Kultúra

Nepochybne najznámejšou kultúrnou pamiatkou mestskej časti Devín je hrad s rovnomeným názvom. V období Veľkej Moravy bol jednou z najdôležitejších pevností proti expanzii Franskej ríše. V 13. storočí, počas rakúsko-uhorských bojov, vyrástol na hradnom kopci kamenný pohraničný strážny hrad, ktorého úlohou bolo dozerať na Devínsku bránu.

V 15. storočí patrila hrad Garyovcom, za ktorých sa realizovala najväčšia stavebná činnosť v gotickom slohu – postavili gotický palác s dvoma poschodiami. Posledné opevňovacie práce sa uskutočnili v čase opätovného nátlaku Turkov – vtedy bol hrad majetkom rodu Pálffyovcov. Po zániku tureckého nebezpečenstva stratil Devín svoj obranný význam a v 18. stor. sa začal pomaly rozpadávať. Jeho zánik urýchlili Napoleonove vojská, ktoré roku 1809 vyhodili horný hrad do povetria.

V Devíne sa nachádza i Kostol sv. Kríža – panny Márie z prvej polovice 14. storočia. V kostole nájdete pozostatky románskej, renesančnej, gotickej, barokovej a klasicistickej architektúry. Pri archeologickom výskume sa pod dlažbou v starej sakristii našiel strieborný poklad v podobe 143 strieborných mincí. Rok razby sa datuje od 1543 do 1620.

Šport a školstvo

V Devíne je zriadená materská

škola a súkromná škola „Forel International School“, v ktorej sa vyučuje v anglickom jazyku. V jej triedach sa učia škôlkari (3-5 rokov), deti pred nástupom do školy (5-6 rokov), žiaci 1. - 4. ročníka a osemročného gymnázia. Devín nedisponuje základnou ani strednou školou, a tak deti navštevujú tieto inštitúcie v priľahlých mestských častiach.

Pokiaľ máte chuť na dlhšiu prechádzku, zvolte si Devínsku Kobylu, vedú sem turistické trasy s viacerými výhľadmi a odpočívadlami. K cyklotrasám patria Moravská cyklistická cesta a Záhorská cyklomagistrála.

Okolie kostola je upravené pre kolektívne športy. Nachádza sa tu viacfunkčné ihrisko, tenisové kurty a iné herné prvky. Mimo toho je v obci škarovité ihrisko a v centre je bývalé futbalové ihrisko.

Územný rozvoj

Devín je vyskladaný z chránených území, a preto je tu stavba väčších projektov ťažko realizovateľná a obmedzená. Ide o CHKO Malé Karpaty, ktorá je jediným miestom v SR s výskytom listnatca štítkového. Ďalej sa tu rozprestiera Národná prírodná rezervácia De-

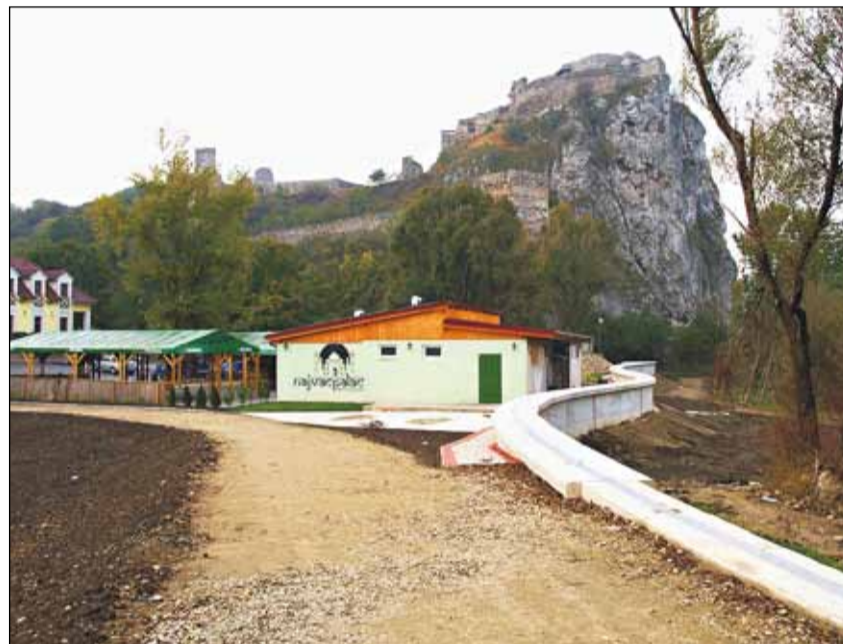
vínska Kobyla s mimoriadnymi botanickými, zoologickými, geologickými a paleontologickými hodnotami a pieskovým vrchom Sandberg, kde celkom ľahko nájdete napríklad žraločie zuby.

Prírodnou rezerváciou v Devíne je Fialková dolina, kde sú predmetom ochrany lúčne, močiarny a lesné spoločenstvá s chránenými a ohrozenými rastlinami a živočíchmi.

Národnou prírodnou pamiatkou je Devínska hradná skala a Prírodnou pamiatkou Devínska lesostep, kde rastú spoločenstvá kriticky ohrozených druhov rastlín.

Pred rokom spravil veľký rozruch zámer spoločnosti Skanska vystavu tu rezidenčnú oblasť Viladomy. Po tom, ako sa občania i predstavitelia miestnej samosprávy pustili do podpisovania petícií a protestov, sa projekt napriek stavebnému povoleniu zastavil. V súčasnosti prebiehajú rokovania medzi oboma stranami. Výstavba by totiž prieniesla so sebou veľký nárast obyvateľov a hlavne osobnej dopravy, na ktorú nie je jediná prístupová cesta do Devína stavaná.

Veronika Ševčíková
www.devín.sk

Nová hrádza pod devínskym bralom tu bola potrebná už desaťročia. foto MK

vať možnú výstavbu. Opravila sa Hutnícka, časť Brigádnickej, Kozičovej a Hradnej ulice. Ešte v tomto roku chceme opraviť časť Muránskej a na Lomnickej zaliať najväčšie výtlky. Na Kremelskej – pred materskou školou – pribudol spomaľovací ostrovček. Protipovodňová hrádza je bohatšia o nový úsek cyklotrasy, do konca roku by sa mal vypracovať projekt jej pokračovania. Presvetlilo sa dunajské nábrežie. Miestne zastupiteľstvo sa stretáva večer, aby mohli prichádzať aj zamestnaní Devínčania. Na miestnom úrade môžu zadarmo používať internet. Vždy v posledný štvrtok v mesiaci majú možnosť porozprávať sa so mnou, prípadne s vicestarostom a s najmenej dvoma poslancami. Od mája 2007 existuje samostatný stavebný úrad. Zlikvidovali sa štyri

čiernie skládky odpadu. Obnovujeme vinárske tradície, Devín je súčasťou Malokarpatskej vínnej cesty. Pravidelne organizujeme rôzne podujatia - hody, vinobranie, Devínsky stravec, Letné rytierske hry na hrade, Šarkaniádu. Čo sa týka zadĺženosti a nútenej správy, v predchádzajúcom

volebnom období vykazoval vtedajší nútený správca dvadsať veriteľov + skupinu takzvaných „bonusákov“ (drobných veriteľov) so záväzkami v celkovej výške (istina) 138,6 miliónov Sk (cca 4,6 mil. EUR). Oddlžiť prakticky všetkých „bonusákov“ nám vlni pomohol magistrát. O výške najväčšieho záväzku (bývalá zmenka na 183 miliónov Sk = 6,1 mil. EUR) vedieme s veriteľom súdny spor. Ďalšieho veriteľa – magistrát - sme požiadali o odpustenie dlhu. Po inventúre záväzkov, po rokovaní s veriteľmi a po posúdení vymáhateľnosti ich pohľadávok pristúpilo zastupiteľstvo k splácaniu časti záväzkov voči šiestim veriteľom, ich celková pohľadávka (istina) je 90,6 miliónov Sk (cca 3 mil. EUR).

Čo sa vám už do ďalších volieb splniť nepodarí?

Nepodarilo sa nám získať nijaké prostriedky z fondov Európskej únie na rozvojové aktivity. Chceli sme ich čerpať cez občianske združenia, Devín ako mestská časť by totiž z dôvodu zavedenia nútenej správy takéto peniaze prijať nemohol. Snaha vybudovať tu centrum občianskej vybavenosti zatiaľ zlyháva na neochote obchodníkov prísť pod-

nikať do obce s 1200 obyvateľmi a na rôznych treniciach pri hľadani najvhodnejšieho riešenia územia, kde by malo toto centrum vyrásť a spôsobu realizácie zámeru.

Keby do Devína zavítal niekto nezainteresovaný, kto nemá potuchy, čím žije, čo by ste mu povedali?

Návštevníci vnímajú predovšetkým romantickú hradnú ruinu, nádhernú prírodnú scenériu, zatiaľ zachovaný vidiecky charakter obce. Až potom si všimnú chýbajúce služby, rozbité parkovisko, spustený amfiteáter... Predpokladom rozšírenia ponuky služieb je plánovaná výstavba. Pri rokovaníach s investormi o ich zámeroch trváme nielen na vhodnej architektúre, ale aj na vytváraní priestorov pre občiansku vybavenosť. Potom to už bude o šikovnosti Devínčanov, ako ich využijú. Po odpovedi na otázku, prečo máme pod národnou kultúrnou pamiatkou, pod hradom, národnú nekultúrnu hanbu - rozbitý amfiteáter, by som zvedavcov poslala na magistrát. Ten je správcem objektu.

Lenka Dávidová

ANKETA

Ako sa vám nažíva v Devíne? Je niečo, čo by ste špeciálne vyzdvihli? Čo vám, naopak, pije krv?

Jana, 35 rokov: V lete mi ju pijú komáre, to je jasné. Devínska poloha je na jednej strane úžasná, na druhej miestami problematická. Viac zaprší, hrozí nám zatopenie, pri premnožení komárov sme prvý na rane. Čo mi ale absolútne vyhovuje, je naša vzdialenosť od centra mesta. Ráno si síce musím privstať, aby som to stihla do práce, ale keď sa popoludní vrátim, tak tú hektiku nechávam za sebou a užívam si ten pokoj, čo tu mám. Z času na čas sa síce objavia nejakí turisti, ale to beriem ako prínos, niečo tu minú, trošku tým Devínu pomôžu.

Vlado, 50 rokov: Zdá sa mi nespravodlivé, že Devín sa topí v dlhoch, a akoby mu nikto nechcel pomôcť. V tomto sa veľmi nevyznám, netuším, či by to malo urobiť mesto alebo štát, ale podľa mňa je táto mestská časť jedným z najkrajších bratislavských zákutí. Iné mestá si zvyknú takéto zákutia pestovať, hýčkať. Vyzdvihol by som skutočnosť, že sa tu toho pomerne veľa deje, čo sa kultúry týka.

Peter, 70 rokov: Trošku ma mrzí, že počas dňa chodia odtiaľto autobusy do centra len veľmi zriedkavo. Ja mám pritom v meste lekárov, známych! Rozumiem tomu, že nie je špička, ale aj tak. Mimočodom, tie plagáty, na ktorých je napísané, kedy ktorý autobus príde, sú na viacerých zastávkach zničené, neviem, kedy tam mám prísť, a potom tam zbytočne mrzmem. Mohol by to prísť niekto z dopravného podniku napraviť.

Eva, 25 rokov: Som tu veľmi málo, len tu prespávam. Devín sa mi páči, v tom to nie je, najmä tá časť, kde sa Dunaj spája s Moravou, tam to je veľmi romantické. Ale nie sú tu podniky, ktoré by som mohla navštevovať, keď si chcem s kamarátkami poklebetiť pri káve. Celé dni trávim v centre Bratislavy, kde pracujem, tak tam potom zostávam aj po pracovnej dobe.

Iva, 40 rokov: Viete, čo som si všimla na poslednej prechádzke našou dedinkou? V akom hroznom stave sú tu najšie pamätníky, napríklad ten venovaný padlým v obidvoch svetových vojnách. Ja viem, že zadĺžená mestská časť nemá na to, aby sa venovala takýmto záležitostiam, ale hádam by sa našli sponzori, ktorí by si to potom mohli odpísať z daní. Celkovo sa mi zdá, že sa Devín nevie predať, nevie upozorniť na to úžasné, čo má.

(ld)

Hviezdou otváracieho koncertu tohtoročných Bratislavských hudobných slávností bola bratislavská rodáčka a svetoznáma sopranistka Edita Gruberová.

FOTO Peter Brenkus

Obdiv a uznanie prišli opernej dive prejavit' osobne aj minister kultúry Marek Maďarič a minister školstva Ján Míkolaj.

FOTO Peter Brenkus

Veľkolepé odhalenie drôteného Srdca Európy nám počas 20. výročia Nežnej revolúcie pripomenulo na Hviezdoslavovom námestí aspoň na chvíľu časy, kedy sme bojovali o lepší zajtrajšok.

V rámci pietnej spomienky pri pamätníku popravených a umučených politických väzňov komunizmu na Ružinovskom cintoríne vzdal obetiam svoju poctu aj prezident SR Ivan Gašparovič.

Návštevníci Dňa otvorených dverí v SND si prišli každý na svoje. Organizátori pripravili skutočne pestrý a kvalitný program.

Rekonštrukcia Starej radnice je naplánovaná na viacero etáp. Minulý týždeň sme zachytili reštaurátorov na skutočne strmých strechách tejto budovy. Predpokladaný termín jej ukončenia je leto 2010.

Starosta Ružinova Slavomír Drozd počas Ružinovských zabíjačkových slávností dohliadal na „povolebný“ guláš.

Fínsko pútal návštevníkov aj s pravým Santa Clausom.

Stánok Slovenska reprezentovala Jarka Hargašová-Lajčáková.

Hlavné mesto Slovenska „predávala“ riaditeľka magistrátu Anna Pavlovičová.

Ďaleký východ bol zastúpený kórejskými špecialitami.

V uplynulých dňoch skončil 15. ročník Študentskej kvapky krvi, ktorá sa niesla pod sloganom „Daruj ju aj ty“.

Na dvanásť nových lavičiek, tri nové smetné koše a štýlovú zámkovú dlažbu narazia tí, ktorí si vyrazia do Sadu Janka Kráľa. Minulý týždeň ich slávnostne odhalili tí najmenší.

Drôtené Srdce Európy prilákalo zapáliť sviečku aj tých, ktorí o minulom režime počúvajú iba od svojich rodičov alebo z médií.

DARUJTE VIANOCE

Nadácia Orange nadviazala na tradičnú predvianočnú iniciatívu Konta Orange a už po ôsmy raz vyhlásila výnimočný charitatívny program Darujte Vianoce. Prostredníctvom neho podnecuje snahu tých, ktorí sa rozhodli opusteným, chorým alebo sociálne slabším ľuďom vo svojom okolí spríjemniť prežitie blížiacich sa najkrajších sviatkov v roku. Nadácia Orange sumu na projekty tento rok navýšila o viac ako 50 % až na 50 000 € (1 506 300 Sk). Rovnako ako minulý rok môžu zaslaním darovskej SMS v hodnote 1 € na číslo 828 prispieť všetci ľudia dobrej vôle, nielen autori vianočných projektov.

Mobilná zbierka začala 14. októbra a bude trvať do 18. decembra 2009. Celý objem vyzbieraných financií bude prerozdelený na projekty v rámci programu Darujte Vianoce.

Žiadatelia o financie získajú bližšie informácie a pomoc pri tvorbe projektov na telefónnych číslach 0918 39 39 72, 0905 313 313, 02/5464 4682, na e-mailovej adrese: darujtevianoce@nadaciaorange.sk alebo osobne na Kozej 11 v Bratislave.

Viac informácií o programe nájdete na webovej stránke www.nadaciaorange.sk.

MÔŽETE POMÔCŤ A ZAPÍSAŤ SA DO GUINNESSOVEJ KNIHY REKORDOV

Nadácia Life & Help Foundation spustila internetovú charitatívnu zbierku One Name, One Child – Jedno meno, jedno dieťa. Zapojením sa do svetovej zbierky darujete finančné prostriedky na charitatívne a humanitárne projekty pre deti v Afrike a zároveň sa zapojíte do pokusu o zápis do Guinnessovej knihy rekordov. Cieľom nadácie je dosiahnuť počet 149 771 000 mien zapísaných na ich webovej stránke - toto číslo totiž vyjadruje počet detí do päť rokov, ktoré žijú v Afrike (zdroj: UNICEF).

Ľudia, ktorí sa zapoja do rekordu One Name One Child, môžu darovať symbolickú sumu 2, 3 alebo 4 dolára (USD). Každý, kto sa zapojí do rekordu, dostane osobný certifikát a zároveň bude informovaný o projektoch, ktoré nadácia Life & Help Foundation podporuje. Zbierka bola odštartovaná 16. júna 2009, ktorý je Dňom afrického dieťaťa.

Nová nadácia, ktorá sa zrodila vo Švajčiarsku, financuje projekty zamerané na znížovanie chudoby a hladu, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, vzdelávania pre deti a mládež, pitnej vody a hygienických zariadení, akútnych potrieb v postihnutých oblastiach tretieho sveta a poskytovanie humanitárnej pomoci pre ľudí žijúcich vo vojnových oblastiach.

Všetky potrebné informácie nájdete na internetovej stránke www.jednomenojednodietka.sk.

(vs)

BRATISLAVU MILUJEM, HRAD JE MOJA SRDCOVKA

ROZHOVOR

s herečkou
SOŇOU
VALETOVOU

Soňu Valentovú netreba veľmi predstavovať. Stále aktívna a príjemná herečka je už 42 rokov členkou národného divadla.

Je nositeľkou Ceny Janka Borodáča a od roku 1988 zaslúžilou umelkyňou. Pred tromi rok-

mi jej prezident Ivan Gašparovič udelil štátne vyznamenanie - Rad Ludovíta Štúra II. triedy za mimoriadne významné zásluhy v oblasti rozvoja kultúry. Každý si ju istotne pamätá ako macochu z Perinbaba a momentálne ju môžeme vídať v dvoch televíznych seriáloch. O jej umeleckom živote, láske k Bratislave, ale aj pokore k stvoreniu, sme sa so Soňou rozprávali.

Vaším prvým filmom bolo Kladiivo na čarodejnice. Ide o veľmi ťažký príbeh, ktorého stvárnenie hraničí už s hororom. Navyše, keď si človek uvedomí, že nejde o žiadne sci-fi, ale o zobrazenie reálnych udalostí, tak mu behá až mráz po chrbte. Ako ste sa cítili v úlohe mladej ženy, ktorú upália za čarodejníctvo, keď ste vedeli, že hráte skutočný osud?

Filmy a umenie vôbec sú zrkadlom života. Vždy niekto niečo podobné prežil, či už ide o televíziu alebo divadlo. Divadlo je, samozrejme, viac štylizované a film je bližší k životu, komponovaný tak, aby dodržal myšlienku a nebol platný len na jednu udalosť. Veď aj preto bolo Kladiivo na čarodejnice za socializmu zakázané. Pripomínalo päťdesiate roky, kedy každého nepohodlného obvinili z nejakej ideovej viny a bol odstránený zo spoločnosti, buď išiel do väzenia, bol popravený alebo deportovaný do gulagu. V Kladiive na čarodejnice bolo stvárnené obdobie inkvizície. Pripomínalo však akúkoľvek dobu, kde boli nepohodlní ľudia, ktorí nešli s hlavným prúdom alebo sa nebáli povedať pravdu. Film sa dal uplatniť

na každú dobu, a preto bol pustý až po roku 1989.

Najznámejším filmom, v ktorom ste hrali, je nepochybne Perinbaba. Ako ste prežívali túto rozprávku?

Rozprávky sú nádherná vec, lebo tie môžu veľmi jasne povedať pravdu a v nich vždy vyhráva dobro. Juro Jakubisko bol veľmi svojský tím, že všetky jeho filmy, ale najmä Perinbaba, sú dielom nielen režiséra, ale aj výtvarníka. Kiežby som hrala vo viacerých jeho filmoch, ale Perinba-

ste pôsobili od začiatku do konca. Aký to bol pocit, keď vás v tej iste úlohe vystriedala dcéra Katka Hasprová?

Ona, ako aj celé predstavenie je rockovejšie, my sme boli viac baladickí, ale obe naštudovania boli na vysokej umeleckej úrovni. Predstavenie na Novej scéne bude mať teraz derniéru, čo je podľa mňa veľká škoda. U nás tiež chceli stiahnuť Ženský zákon, ale ľudia, ako herci, tak i diváci, sa proti tomu postavili. Prichádzali maily a listy, kde publikum žiadalo zachovanie. Myslím si, že keby sa takto ľudia ozvali, tak by Na skle maľované ešte na Novej scéne zostalo, veď je to predsa len niečo ako rodinné stiebro.

Oko (ve zdi) je váš najnovší film, ktorý pomaly prichádza do kín. Aká ste v tomto filme?

Film prichádza do pražských kín. Je veľmi zaujímavý. Je to psychologický triler, kde hrajú aj zahraničné hviezdy ako Jürgen Prochnow z Los Angeles, Karel Roden a nemecká herečka Catherine Flemming. U nás to bude nový žáner. Je to film o odpustení alebo neodpustení hriechu partnerovi a o tom, čo môže neodpustenie spraviť s človekom samotným aj s tým, ktorému sa neodpustí. Nie som tu zlá, som obeť. Ale prívlastok zlá nie je správny. Každý má v sebe dobro aj zlo, ide o to, nakoľko sa človek vie ovládať.

Predovšetkým v posledných mesiacoch sa u nás roztrhlo vrece so seriálmi. Vy hráte sestričku v Ordinácii v ružovej záhrade a matku v Odsúdených. Myslite si, že sa vracia doba pôvodnej tvorby?

V ružovej záhrade som bola jedna z posledných, ktoré začali hrať, pretože urgentný príjem bol otvorený až neskôr. Aj moja postava bola zo začiatku dosť nevýrazná, ale snažila som sa, aby to bol správny človek, taký, aký má byť. Ochotný pomáhať bez rozdielu, jednoducho dobrá duša. Mama v Odsúdených je dramatickejšia postava, no v takých vypätých situáciách je vždy herečká príležitosť.

Ste rodená Trnavčanka, do Bratislavy ste prišli až po maturite. Hlavné mesto však milujete. Z čoho pramení tento vrúcny vzťah?

Tu sa udialo okrem detstva všetko dôležité pre môj život. Tu som dokončila vysokú, našťastovala sa moja práca, zoznámila som sa s manželom - režisérom Paľom Haspromom, a tu sa nám narodili dve deti.

Bratislavu milujem preto, že je to malé kultúrne hlavné mesto. Považujem ju za svoje mesto. Veľmi mi záleží na jeho čistote, na tom, aby bolo príjemné, aby sa tu dobre žilo. Denne prechádzam okolo hradu a neviem mi zohnúť sa po odhodenej fľaši alebo vyzbierať rozbité sklo, aby sa nezranilo nejaké dieťa alebo aby si pes nedorezal labky.

Dávnejšie som veľmi otravovala pána primátora Ďurkovského, ešte keď pôsobil v Starom Meste, aby okolo hradu umiestili koše, tie síce pribudli, ale bolo by ich treba

viac. Bolo by dobré dať ich k sedeniám. Zišlo by sa urobiť lavičky nie z dreva, lebo tie sú často poškodené.

Chvála Bohu, že aspoň hrad je už osvetlený a začalo sa pracovať aj na jeho okolí, ale treba to dotiahnuť. Je to miesto, kde chodia cudzinci a treba ho skultúrniť, aby o nás nehovorili, že sme „špindúri“. Niekedy sa nedá zabrániť, aby sa niektorí mladí neodtrhli z reťaze. Tí rozumnejší však môžu zabezpečiť, aby si tam niekto privyroboval zbieraním odpadkov. Bolo by tam treba spraviť pekné záukutia s pevnými lavičkami, pevnými košmi. Hrad je moja srdcovka, ale takých miest je veľa, napríklad Sad Janka Kráľa. Sídlišká, a to už nehovorím o lesoch a jazerách, do ktorých sa žiaľ hádže odpad. Ja verím, že sa vždy nájdu ľudia, ktorým na tom záleží rovnako ako mne. Poznáam pána, ktorý chodí okolo hradu s „igelitkami“. Všetko pozbiera a aspoň to dá ku košom, keď už sú plné. Veľmi rada chodím aj do Devína na sútok riek. Cítiť tam pokoj. Keď sa dá, idem tam vtedy, keď vládne ticho a harmónia prírody, ktoré mám rada.

Netreba ísť ďaleko, stačí zájsť do kina na film o neuskutočnenom turné Michaela Jacksona. Jeho pieseň Heal the World - ozdravte svet, je stále aktuálna. Čítala som článok, ktorý hovoril, že už v roku 2050 bude v Austrálii pekle, ak si neuvedomíme, že nejde len o kupčenie s emisiami. Zem treba naozaj chrániť, je vytvorená pre nás. Má obrovskú regeneračnú schopnosť, tak ako aj naše telo. Pre mňa je to všetko boží zázrak - celý vesmír, naša malá zemeguľa - v ňom aj naše telo ako mikrosvet. Keď nám však bude vládnuť matéria, tak svet vydrží len chvíľu a potom ten „najvyšší“ povie: „Mali ste dosť času a moje dielo ste takmer zničili. Tak to beriem do svojich rúk.“

V Bratislave ste teda cez štyridsať rokov. Ako vnímate stavebný rozvoj v poslednej dobe?

Ja som rada, keď vznikajú pekné nové budovy, že sa Bratislava vzmáha, ale treba to robiť s citom. Musí nám zostať aj zeleň, a to nielen formálne - vytneme dvadsať stromov a niekde inde zasadíme dvadsať maličkých. Som veľmi smutná z toho, čo spravili s Hlavným námestím. Nádherné stromy, ktoré tam boli, zostali len v kúte pred Františkánskym kostolom a na námestí sú už len pahýle stromčekov s malou korunkou v kvetináčoch. Kde sú tie nádherné staré stromy? Veď námestie by sa dalo vydláždiť aj okolo nich. Je mi to strašne ľúto, ale napraviť sa to už nedá. V kvetináčoch také stromy nenarastú.

Máte potrebu ľuďom niečo odkázať?

Apelujem na nich, aby si uvedomili, že ich domovom nie je len ich bytík, ale celá naša planéta. Nech si uvedomia, že treba udržiavať čistotu - zdvihnúť aj zahodený ohorok, umelohmotnú fľašu či upratať po psíkovi. Mám pocit, že kto má špinu okolo seba, nemá ani v sebe harmóniu. To sa nedá zosúladiť.

Veronika Ševčíková

DRAŽBU PÁDLA BRATOV HOCHSCHORNEROVCOV UKONČÍ HROMADNÝ ODBER KRVI

Už len do konca tohto mesiaca sa na webovej stránke hlavného mesta potiahne charitatívna dražba pádla súrodca Petra a Pavla Hochschornerovcov.

Toho pádla, s ktorým vodní slalomári vlni získali na olympijských hrách v Pekingu zlato. Podpísané pádlo zatiaľ ešte stojí za jednou zo skriň v Primaciálnom paláci, kde čaká na svojho nového majiteľa. Ten musí okrem výšky sumy, za ktorú by mal pádlo rád doma, na www.bratislava.sk nechať aj svoje meno, priezvisko a telefonický, prípadne elektronický kontakt na seba.

„Dražba pádla Petra a Pavla Hochschornerovcov je prvou charitatívnou dražbou, ktorú mesto organizuje,“ prezradila Beatrice Szabóová, hovorkyňa bratislavského primátora. Nápad to bol podľa nej kolektívny. „Že predmet do dražby venovali práve oni, si veľmi vážime,“ dodala. Spolu so svojim otcom a trénerom Petrom Hochschornerom starším získali hviezdni súrodenci tento rok za dlhoročnú úspešnú reprezentáciu Bratislavy a Slovenska vo vodnom slalome Cenu primátora hlavného mesta.

Peniaze, ktoré víťaz za slávne pádlo zaplatí, poputujú prostredníctvom Občianskeho združenia Deťom pre život na detskú onkológiu na Kramároch. Pádlo sa do rúk nového vlastníka dostane 4. decembra v Primaciálnom

paláci, kde sa zároveň budú môcť všetci zapojiť do 3. ročníka podujatia 1000 a 1 kvapka deťom pre život darovaním krvi v dočasnej transfúznej jednotke. Okrem bratov Hochschornerovcov sa tam „zbavia“ svojej trošky najcennejšej tmavočervenej tekutiny aj iní známi športovci a umelci. Aby sa mohli zúčastniť predmikuláškovej akcie, ukončia viacerí z nich predčasne svoje sústredenia.

Kto by to nestihol, môže sa vybrať do nemocníc na Kramároch alebo v Ružinove, kde darcov „obslúžia“ celoročne. V týchto dňoch končí 15. ročník Študentskej kvapky krvi so sloganom Daruj ju aj ty. „Zameriavame sa počas nej na prvodarcov,“ informuje Soňa Sládečeková, koordinátor pre programy mládeže Slovenského Červeného kríža. Cieľom kampane je zachytiť mladých ľudí, presvedčiť ich, aby chodievali darovať krv pravidelne. Aby jej bolo dosť pre tých, ktorí ju nevyhnutne potrebujú.

Pre prvodarcov je dôležité vedieť, že by nemali prichádzať nalačno, ako si viacerí myslia. „Keď predtým nejete a nepijete, krv tečie pomalšie,“ prezrádza Sládečeková. Ak si nechajú urobiť piercing alebo tetovanie, musia pol roka počkať. Krv nemôžu ísť darovať ani tí, ktorí berú lieky. Stačí, že si večer pred vezmete nejaký proti bolestiam hlavy, po vysadení antibiotík treba čakať ešte

Bratislavčania a olympijskí víťazi bratia Hochschornerovci 4. decembra odovzdajú „zlaté“ pádlo šťastnému dražiteľovi. foto MK

niekoľko týždňov. „Mnohí sa pre istotu pýtajú vopred - mailom,“ hovorí Sládečeková. A mnohí sa pre darcovstvo rozhodnú až počas prebiehajúcich kampaní, keď sa im podarí prekonať strach z ihly alebo vpichu.

Keďže darcovstvo je bezpríspevkové, bezprostredne po dostaní akurát občerstvenie a malé darčeky. Počas Študentskej kvapky krvi to boli gastrolístky, keks, voda, kalendárik a odznačik. „V

deň odberu by si mali dopriať pokoj, v škole a v práci im môžu dať aj voľno. Ste potom oslabenejší, ale energia sa rýchlo obnoví, stačí sa najesť,“ konštatuje Sládečeková. Také pilotovanie lietadla sa napríklad absolútne neodporúča. Keďže spomínaná akcia sa uskutočňovala v období štartu chrípkovej sezóny, sledovali jej organizátori aj tieto čísla. Odbery však neohrozili.

Lenka Dávidová

KTO MÔŽE DAROVAŤ KRV

Každý zdravý človek vo veku od 18 do 60 rokov (pri opakovanom darcovstve do 65 rokov), ktorý má viac ako päťdesiat kil. Ženy sa môžu vracat trikrát ročne, muži štyrikrát. Hlavne, aby boli oddýchnutí, s dostatočným množstvom tekutín v sebe – najlepšie je dávať si predtým vodu, minerálku, ovocné šťavy, čaj alebo kávu. Nemali by prichádzať ani hladní – mali by sa však vyhnúť potravinám s obsahom tuku, fajčeniu a pitiu alkoholických nápojov. Darcovia prídu o zhruba 450 mililitrov krvi. Odber trvá maximálne desať minút, celé – aj s vyšetrením - to trvá dve hodiny.

Čo dostanú darcovia (aj keď im o to nejde)

Za viac ako 10 odberov – bronzová Janského plaketa
Za viac ako 20 odberov – strieborná Janského plaketa
Za viac ako 30 odberov – zlatá Janského plaketa (ženy)
Za viac ako 40 odberov – zlatá Janského plaketa (muži)
Za viac ako 60 odberov – diamantová Janského plaketa (ženy)
Za viac ako 80 odberov – diamantová Janského plaketa (muži)
Za viac ako 80 odberov - Kňazovického medaila (ženy)
Za viac ako 100 odberov – Kňazovického medaila (muži)

(ld)

INZERCIA

Nájdete v predajniach

DELIKATESO

Loacker
www.loacker.it

VO VYNOVENOM PODKROVÍ MIRBACHOVHO PALÁCA SA BUDÚ STRIEDAŤ DETI A KONFERENCIE

Čerstvo zrenovované podkrovie Mirbachovho paláca čoskoro sprístupnia bratislavskej verejnosti. Odo dňa, keď sa s rekonštrukciou v tom čase zúboženého priestoru nad Františkánskym námestím začalo, uleteli štyri roky. V roku 2006 ju dokonca pre nedostatok peňazí dočasne zastavili. Rekonštruovalo sa, mimochodom, za pochodu, takže nad hlavami po galérii sa prechádzajúcich návštevníkov. „Ešte pred takými piatimi rokmi som neveril, že sa toho dožijem,“ okomentoval výsledok

riaditeľ Galérie mesta Bratislavy Ivan Jančár. Ivan Brozman, konateľ spoločnosti Hronstav 2, dodávateľa stavebných prác, zase povedal, že nebyť rekonštrukcie doslova v hodine dvanástej, pamiatkovo chránený krov by sa bol zrútil. Ten navyše napadol hmyz a huby, preto nakoniec odstránili a novým nahradili až tretinu z neho.

Zúčastnené strany sa zhodli na dôležitosti zachovať a zdôrazniť pôvodnú konštrukciu krovu. Rekonštrukciou podkrovia získala Galéria mesta Bratislavy mul-

tifunkčný priestor s rozlohou 233 štvorcových metrov. Kde sa v budúcnosti prestriedajú rôzne konferencie a prezentácie, o kúsok vedľa budú na ploche 140 štvorcových metrov pracovať kurátori zbierok, galerijný pedagóg, technici a oddelenie, ktoré komunikuje s verejnosťou. Okrem toho reštaurátori, ktorí tam vraj majú dobré podmienky.

„Inde v Bratislave takýto priestor nie je, má zvláštne čaro,“ tvrdí Jančár. „Rekonštrukcia bola náročná, teší ma však, že mesto má k dispozícii krásny nový priestor, a som rád, že patrí práve tejto inštitúcii,“ nechal sa ešte počuť. Za umelecké dielo považuje podkrovie samo o sebe, a čo sa týka ďalších umeleckých diel, skôr ako výstavy obrazov sa v ňom Bratislavčania dočkajú projektov zameraných na prácu s deťmi, alebo takých, čo sú priestorom ušité na mieru. Projektant Jozef Barta sa v minulosti okrem iného podpísal napríklad pod rekon-

Výhľad na Bratislavu zo strešných okien odporúča aj sám primátor Bratislavy.

foto MK

štrukciu renesančného kaštieľa v Bytči.

Investorom rekonštrukcie bola mestská príspevková organizácia Paming. Náklady na obnovu sa rovnajú sume 1 420 211 eur aj s DPH. „Rekonštruovalo sa v dvoch etapách,“ informoval jej riaditeľ Jozef Hrabina. K prvej došlo v už spomínanom roku 2005, keď odstraňovali azbestovo-cementové priečky, potom sa to celé na čas stoplo. So stavebnou obnovou podkrovia sa začalo vlni koncom

novembra. „Neveril som, že ho do konca roku dokončíme. Výsledok ma príjemne prekvapil,“ konštatoval Hrabina.

Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovič dúfa, že cestu k podkroviu si napriek neexistencii výťahu nájdu aj starší ľudia. Už kvôli výhľadu zo strešných okien. „Mesto tak odinakaľ neuvidia,“ láka do Mirbachovho paláca.

Lenka Dávidová

KAM VYRAZIŤ ZA MIKULÁŠOM?

AUPARK, Einsteinova 18

Na detské tvorivé workshopy možno vziať maličkých Bratislavčanov 6. decembra. Medzi 10. a 19. h sa dá prebiehať od výtvarného k ilustrátorskému, v ponuke je aj divadelný workshop, Čarovné vecičky a Móda pre báby s Emou Kleinovou. Po nákupnom centre rozvešajú detské výtvarné dielka, otvoria Charitatívny trh. Medzi deťmi sa bude pohybovať fotograf, ktorý ich odfoťí s Mikulášom, čertom, anjelom a Mrázikom. V Palace Cinemas si možno kúpiť nezľavnenú vstupenku na film Astroboy, ku ktorej dostanete druhú zadarmo.

Okrem toho je v ten istý deň na programe Detský festival Šedého medveďa – Čarovný deň s Mikulášom. S takýmto scenárom:

10. až 11. h - Mikulášska hudobná nádielka detí a mládeže zo Základnej umeleckej školy (ZUŠ) Eugena Suchoňa - „Mikuláš, čo mi dáš?“

11. až 11.30 h - Vianočné tanečné vystúpenie detí zo Súkromnej základnej umeleckej školy na Prokofievovej ulici

11.40 až 12. h - Vianočný program detí zo ZUŠ Miloša Ruppeldta

12.20 až 13. h - Vianočný pozdrav detí zo ZUŠ Jána Albrechta na Topoľčianskej ulici

13. až 14. h - Čarovné Vianoce, ZUŠ J. Kresánka, Karloveská, hudobno-tanečné vystúpenie žiakov

14. až 15. h - Krst rozprávkových

kníh pre deti, čítanie z Rozprávky o dievčinke Julke od Bibiany Ondrejovej

15. až 16. h - Slávnostné odovzdávanie cien súťaže o najzdravšiu triedu s Ovečkou

16. až 17. h - Interaktívne rozprávkové divadielko Ovečka

17. až 18.30 h - Mikuláš

18.30 až 19. h - Odovzdávanie cien víťazom detskej výtvarnej súťaže

POLUS CITY CENTER, Vajnorská 100

Akciu pri príležitosti 60. výročia spustenia predaja pohľadníc Unicef tam naplánovali na 4. decembra. Popritom sa posažia motivovať prítomné deti k vytvoreniu najväčšej vianočnej pohľadnice a zapísať sa tým do Slovenskej knihy rekordov. Podujatie organizujú študenti Cirkevného konzervatória v Petržalke, otvorí ho vyslanec dobrej vôle Unicef Stanislav Štepka. Ten na obrovskú látku nalepí prvú pohľadnicu, s ďalšími sa postupne popridávajú deti z prvých až štvrtých ročníkov viacerých základných škôl. Látka oblepená pohľadáncami zostane v Poluse až do Vianoc. Malí návštevníci si okrem toho zasúťažajú, zahrajú sa, môžu si nechať pomalovať tvár, niečo nakresliť.

AVION SHOPPING PARK, Ivanská cesta 16

Pri klzisku, takmer pod via-

nočným stromčekom, nájdete Santa Clausa aj so škriatkom. Deti budú môcť napísať svoje prania na farebné lístočky, a tými vzápätí miestny strom ozdobiť. Môžu sa odfoťiť so Santom a jeho pomocníkmi, ktorí sa z miesta nepohnú celý víkend 5. až 6. decembra. Na klzisku sa korčuľuje, tancuje a súťaží o ceny, po Hyperнове sa poprechádza Santa s anjelom, ktorí si vypočujú detské prania.

SHOPPING PALACE, Cesta na Senec 2/A

Mikuláša oslavujú 6. decembra v spolupráci s detskou televíziou Minimax. Jeden sa bude popoludní pohybovať po nákupnom centre v sprievode anjela s čertom, aby okoloidúcim deťom porozdávali darčeky. V tom istom čase si môžu zasúťažiť na miestnom pódium, kde vystúpi tanečná skupina, rôzni speváci, poskáču si tam maskoti Minimaxu, s ktorými sa bude dať odfotograť.

MIKULÁŠKA JAZDA

Tú 6. decembra na trase Bratislava hl. - Zohor - Kúty - Trnava - Pezinok - Bratislava hl. organizuje Bratislavské kultúrne a informačné stredisko. V špeciálne zaradenom vozni sa pokrší knižka Maji Mikovej „Farebné rozprávky“, nechýba tombola. Akonáhle vlak dorazí do Trnavy, súťaží sa v jedení koláčov. Mikuláš s čertom porozdávajú prítomným balíčky so sladkosťami.

Miestenky si môžete objednať cez internet – na 498104@gmail.com, alebo kúpiť na Podkolibskej 1 - od 30. novembra do 5. decembra v čase od 10. do 19. h, prípad-

ne v reštauračnom vozni na 6. peróne na Hlavnej stanici - 1. až 5. decembra. Zaplatíte 12 eur.

(ld)

ODCHODY VLAKU:

Bratislava hl. - 9.15
Devínska Nová Ves - 9.31 (príchod 9.29)
Zohor - 9.45 (príchod 9.43)
Malacky - 10.00 (príchod 9.58)
Kúty - 10.40 (príchod 10.23)
Senica - 11.13 (príchod 11.11)
Jablonica - 11.29 (príchod 11.27)
Boleráz - 11.59 (príchod 11.57)
Trnava - 13.40 (príchod 12.20)
Šenkvice - 14.00 (príchod 13.58)
Pezinok - 14.10 (príchod 14.08)
Bratislava hl. - (príchod 14.30)